

Kristittyjen
ykseyden
rukousviikko

Uskotko tämän? Tror du detta?

Böneveckan
för kristen
enhet

**AINEISTOA EKUMENISELLE RUKOUSVIIKOLLE 18.-25.1.2025
MATERIAL FÖR EKUMENISKA BÖNEVECKAN 18-25.1.2025**

Aineistoa Kristittyjen ykseyden ekumeeniselle rukousviikolle
ja muuhun ekumeeniseen hartauselämään

Material för Ekumeniska böneveckan för kristen enhet
och för annat ekumeniskt andaktsliv

Suomennos: Mika K. T. Pajunen
Översättning: Per Rönnegård
Toimitus: Tarja Suomalainen ja Mayvor Wärn-Rancken

Alkuperäinen englanninkielinen aineisto: “Do you believe this?”
Pontifical Council for Promoting Christian Unity www.vatican.va
The Commission on Faith and Order of the World Council of Churches
www.oikoumene.org

Ruotsinkielinen aineisto:
Sveriges Kristna Råd
www.skr.org

SUOMEN EKUMEENINEN NEUVOSTO /
EKUMENISKA RÅDET I FINLAND
PL / PB 210
00131 HELSINKI / HELSINGFORS
www.ekumenia.fi

Sisällys

Etsimme ykseyttä läpi vuoden	4
Raamatun teksti	4
Johdanto vuoden 2025 teemaan	5
Raamatunmietiskelyt ja rukoukset kahdeksalle päivälle	8
Ensimmäinen päivä	8
Toinen päivä	10
Kolmas päivä	12
Neljäs päivä	14
Viides päivä	16
Kuudes päivä	18
Seitsemäs päivä	20
Kahdeksas päivä	22
Julistus kahdesta ekumeenisesta rukouspäivästä vuonna 2025	25
Rukouspäivien raamatun tekstit 2025	26
Bosen yhteisö	28

Innehåll

Sökandet efter enhet året runt	30
Den bibliska texten	30
Introduktion av temat för året 2025	31
Bibliska reflektioner och böner för de åtta dagarna	34
Dag 1	34
Dag 2	36
Dag 3	38
Dag 4	40
Dag 5	42
Dag 6	45
Dag 7	47
Dag 8	49
Plakat om två ekumeniska böndagar år 2025	52
Böndagarnas bibeltexter 2025	53
Kommuniteten i Bose	55

ETSIMME YKSEYTTÄ LÄPI VUODEN

Kristittyjen ykseyden rukousviikkoa vietetään perinteisesti pohjoisella pallonpuoliskolla 18.–25. tammikuuta. Paul Wattson ehdotti vuonna 1908 tätä Pyhien Pietarin ja Paavalin juhlien välistä ajanjaksoa, josta rukousviikko saa symbolisen merkityksensä. Eteläisellä pallonpuoliskolla tammikuu on kuitenkin loma-aikaa, jonka vuoksi kirkot usein etsivät parempaa ajankohtaa rukousviikon viettämiseen. Tällainen löytyy esimerkiksi helluntain läheisyydestä (niin kuin Faith and Order -liike ehdotti vuonna 1926), joka on myös symbolinen ajankohta kirkon ykseydelle. Kutsummekin teitä käyttämään tätä materiaalia joustavasti läpi koko vuoden ilmaistaksenne kirkkojen jo saavuttamaa ykseyttä ja rukoillaksenne yhdessä Kristuksen tahtoman täyden ykseyden puolesta.

*Siunattua rukousviikkoa toivottaen,
Toimituskunta*

RAAMATUNTEKSTI VUODELLE 2025

Joh. 11:17–27

Kun Jeesus tuli perille, hänelle kerrottiin, että Lasarus oli jo neljättä päivää haudassa. Betania oli lähellä Jerusalemiä, noin viidentoista stadionmitan päässä, ja monia juutalaisia oli tullut lohduttamaan Marttaa ja Mariaa veljen kuoleman johdosta. Kun Martta kuuli, että Jeesus oli tulossa, hän lähti tätä vastaan. Maria oli silloin sisällä talossa. Martta sanoi Jeesukselle: »Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut. Mutta nytkin tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken mitä häneltä pyydät.» Jeesus sanoi: »Veljesi nousee kuolleista.» Martta vastasi: »Tiedän kyllä, että hän nousee viimeisenä päivänä, ylösnousemuksessa.» Jeesus sanoi: »Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?» »Uskon, Herra», Martta vastasi, »minä uskon, että sinä olet Messias, Jumalan Poika, jonka oli määrä tulla maailmaan.»

KR92

JOHDANTO 2025 TEEMAAN "USKOTKO TÄMÄN?"

Joh. 11:26

Tämän vuoden 2025 kristittyjen ykseyden rukousviikon rukoukset ja mietiskelyt ovat valmistelleet pohjois-italialaisen Bosen luostari-yhteisön veljet ja sisaret. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 1700 vuotta ensimmäisestä kristillisestä ekumeenisesta kirkolliskokouksesta, joka pidettiin lähellä Konstantinopolia Nikeassa vuonna 325 jKr. Muistopäivä tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden mietiskellä ja juhlia kristittyjen yhteistä uskoa sellaisena kuin se on ilmaistu tässä kirkolliskokouksessa muotoillussa uskontunnustuksessa. Sama usko elää edelleen ja kantaa hedelmää meidän päivinämme. Kristittyjen ykseyden rukousviikko 2025 kutsuu ammentamaan tästä yhteisestä perinnöstä ja käymään yhä syvemmälle kaikkia kristittyjä yhdistävään uskoon.

Nikean kirkolliskokous

Keisari Konstantinuksen koolle kutsumaan Nikean kirkolliskokoukseen osallistui perimätiedon mukaan 318 enimmäkseen idästä tullutta isää. Vasta maan alta ja vainoista päässyt kirkko alkoi tuolloin huomata, kuinka vaikeaa oli saman uskon jakaminen oman aikansa erilaisissa kulttuurisissa ja poliittisissa konteksteissa. Kun uskontunnustuksen tekstistä sovittiin, määriteltiin olennainen yhteinen perustus, jolle saatettiin rakentaa toisensa sisarkirkoiksi tunnustavia paikallisyhteisöjä, jotka kunnioittivat toistensa monimuotoisuutta.

Kristittyjen keskuudessa oli edeltävinä vuosikymmeninä syntynyt toisinaan vakaviksi konflikteiksi kärjistyneitä erimielisyyksiä. Nämä kiistat koskivat niinkin erilaisia asioita kuin Kristuksen luontoa suhteessa Isään, kysymystä pääsiäisen vieton yhteisestä päivämäärästä ja suhteesta juutalaiseen pääsiäiseen, harhaoppisina pidettyjen teologisten mielipiteiden vastustamista ja sitä kuinka aiempien vuosien vainojen aikana uskonsa kieltäneet voitiin ottaa takaisin kirkon yhteyteen.

Uskontunnustuksen hyväksytyssä tekstimuodossa käytettiin monikon ensimmäistä persoonaa: "Me uskomme...". Tämä muotoilu korosti yhteenkuuluvuutta. Uskontunnustus jakautui kolmeen osaan, jotka oli omistettu Kolminaisuuden kolmelle persoonalle, joita seuranneessa päätösosassa tuomittiin harhaoppisina pidetyt tunnustukset. Konstantinopolin kirkolliskokouksessa vuonna 381 jKr. tarkistettiin ja laajennettiin tämän uskontunnustuksen tekstiä ja poistettiin loppuosan tuomiot. Tätä muotoa kristilliset kirkot nykyään tunnustavat Nikean

---

---

ja Konstantinopolin uskontunnustuksena, johon usein viitataan yksinkertaisesti Nikean uskontunnustuksena.

Vuodesta 325 vuoteen 2025

Vaikka Nikean kirkolliskokous määräsi, miten pääsiäisen päivämäärä oli laskettava, johtivat myöhemmät tulkintaerot siihen, että juhlaa vietetään idässä ja lännessä usein eri aikaan. Vaikka vielä odotamme sitä aikaa, jolloin voimme yhdessä juhlia pääsiäistä joka vuosi samaan aikaan, saamme onnellisen sattuman kautta tänä juhlavuonna 2025 viettää idän ja lännen kirkoissa pääsiäisen suurta juhlaa samana päivänä.

Niiden pelastustapahtumien merkitys, joita kaikki kristityt viettävät pääsiäissunnuntaina 20. huhtikuuta 2025, ei ole muuttunut tuhannenseitsemäsadan vuoden kuluessa. Kristittyjen ykseyden rukousviikko antaa kristityille tilaisuuden tutkia uudelleen tätä elävää perintöä ja soveltaa sitä uudelleen sellaisilla tavoilla, jotka ovat sopusoinnussa oman aikamme kulttuurien kanssa, jotka ovat nykyään vielä monimuotoisempia kuin kristillisessä maailmassa Nikean kirkolliskokouksen aikaan. Apostolisen uskon eläminen yhdessä tänä päivänä ei tarkoita vuosisatoja jatkuneiden menneen ajan teologisten kiistojen uudelleen avaamista, vaan pikemminkin Nikean kirkolliskokoukseen ja sen päätöksiin johtaneiden raamatullisten perusteiden ja kirkollisten kokemusten rukoilevaa uudelleen lukemista.

Rukousviikon Raamatun lukukappaleet

Tätä silmällä pitäen valittiin viikkoa ohjaavaksi Raamatun lukukappaleeksi Johanneksen evankeliumista 11:17-27. Viikon teema "Uskotko tämän?" (j. 26) nousee Jeesuksen ja Martan välisestä vuoropuhelusta Jeesuksen vieraillessa Martan ja Marian kodissa Betaniassa heidän veljensä Lasaruksen kuoleman jälkeen evankelista Johanneksen kertomana. Evankeliumissa kerrotaan heti luvun alussa, että Jeesus rakasti Marttaa, Mariaa ja Lasarusta (j. 5). Kun hänelle kerrottiin Lasaruksen vakavasta sairaudesta, Jeesus julisti, ettei hänen sairautensa olisi kuolemaksi, vaan toisi ”julki Jumalan Pojan kirkkauden” (j. 4). Niin hän viipyi vielä kaksi päivää siellä, missä silloin oli. Kun Jeesus lopulta saapui Betaniaan, vaikka häntä oli varoitettu, että hänet yritettäisiin kivittää siellä (j. 8), oli Lasarus ”jo neljättä päivää haudassa” (j. 17). Martan sanat Jeesukselle kertoivat hänen pettymyksestään siitä, että tämä oli saapunut niin myöhään, ja niihin saattoi sisältyä myös moitteen sävy: ”Herra, jos olisit ollut täällä,

---

---

veljeni ei olisi kuollut" (j. 21). Parahdusta seuraa kuitenkin välitön tunnustus luottamuksesta Jeesuksen pelastavaan voimaan: "Mutta nytkin tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken mitä häneltä pyydät." (j. 22) Kun Jeesus vakuuttaa, että hänen veljensä nousisi kuolleista (j. 23), vastaa Martha tunnustamalla uskonsa: "Tiedän kyllä, että hän nousee viimeisenä päivänä, ylösnousemuksessa" (j. 24). Jeesus johtaa hänet vielä askeleen edemmäksi julistaen valtansa yli elämän ja kuoleman ja paljastaen olevansa Messias. "Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. (j. 25-26). Tämän hämmästyttävän julistuksen jälkeen Jeesus haastaa Marttaa hyvin suoraan syvästi henkilökohtaisella kysymyksellä: "Uskotko tämän?" (j. 26.)

Martan tavoin ensimmäisten sukupolvien kristityt eivät saattaneet pysyä välinpitämättöminä tai passiivisina Jeesuksen sanojen koskettaessa ja tutkiessa heidän sydämiään. He koettivat vilpittömästi antaa ymmärrettävän vastauksen Jeesuksen kysymykseen: "Uskotko tämän?" Nikean isät pyrkivät löytämään sellaiset sanat, jotka pystyisivät kattamaan heidän Herransa ihmiseksi syntymisen, kärsimyksen, kuoleman ja ylösnousemuksen koko salaisuuden. Odottaessaan hänen paluutaan kristittyjä kaikkialla kutsutaan todistamaan yhdessä tästä ylösnousemususkosta, joka on heille toivon ja ilon lähde, joka on tarkoitettu jaettavaksi maailman kaikkien kansojen kanssa.

Materiaalia rukousviikon jokaiselle päivälle

Jokaiselle kahdeksalle päivälle henkilökohtaiseen tai yhteiseen rukoukseen tarkoitetut tekstit sisältävät aina kaksi Raamatun lukukappaletta ja psalmin. Kunkin päivän Raamatun tekstit korostavat vuorollaan Nikean uskontunnustuksen keskeisiä kohtia.

Sen sijaan että jokaiselle päivälle olisi kirjoitettu uudet mietiskelyt, Raamatun kirjoituksia seuraavat lyhyet patristiset lukukappalet, jotka on valittu eri maantieteellisiltä alueilta ja kirkollisista perinteistä (kreikkalainen, syyrialainen, armenialainen ja latinalainen). Näiden lyhyiden, enimmäkseen ensimmäiseltä vuosituhannelta peräisin olevien tekstien valinnan tarkoituksena on tarjota näkökulma oman aikansa kristillisiin pohdintoihin, jotka auttavat sijoittamaan Nikean kirkolliskokouksen määritelmät sekä niitä edeltäneisiin että seuranneisiin konteksteihin. Jokaisen päivän esirukoukset ja mietiskelyt kutsuvat meitä elämään todeksi sen uskon sisältöä, jota on jaettu ja vietetty kautta aikojen ympäri maailmaa, ja löytämään siitä kiitosaiheen.

MIETISKELYT JA RUKOUKSET KAHDEKSALLE PÄIVÄLLE: MATKA LÄPI NIKEAN USKONTUNNUSTUKSEN

PÄIVÄ 1: MAAILMANKAIKKEUTTA HALLITSEVAN JUMALAN ISYYS JA HUOLENPITO

Raamatun lukukappaleet

Jes. 63:15–17

Ps. 139:1–3, 13, 23, 24b

1. Kor. 8:5–6

Patristinen lukukappale

Kreikkalaisesta perinteestä

Katsokaa rakkauden salaisuuksia, niin te mietiskelette Isän syliä, jonka Jumalan ainosyntyinen Poika on ilmoittanut. Jumala itse on rakkaus, ja rakkauden kautta me häntä mietiskelemme. Ja vaikka hän sanoin kuvaamattomassa todellisuudessaan on Isä, on hänestä myötätunnossaan tullut meidän äitimme.

- *Klemens Aleksandrialainen* [n. 150–215], *Kuinka rikas voi pelastua?* 37:1–2

Mietiskelyä varten:

1. Kuinka olet kokenut Jumalan isällistä huolenpitoa ja äidillistä myötätuntoa omassa elämässäsi?
2. Mikä estää meitä tunnustamasta jokaista ihmistä Jumalan lapseksi?
3. Kuinka Jumalan tunnustaminen kaikkien Isäksi vaikuttaa käsitykseemme toisista ja suhteeseemme heihin?

Rukous

Rukouslause: Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Me kiitämme sinua, oi Herra, taivaan tähtien Isä, sillä jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee sinulta.

Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Sinun on taivas ja sinun on maa, sinä olet perustanut maanpiirin ja kaiken mitä siinä on. Sinä annat kaikille elämän ja hengen ja kaiken muun.

Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Sinä olet luonut koko ihmissuvun, kaikki kansat asumaan eri puolilla maan päällä, ja olet säätänyt niille määrääjat ja asuma-alueiden rajat, myös ikuisuuden olet pannut heidän sydämeensä.

Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Taivaallinen Isä, sinä annat meille suuressa hyvyydessäsi lain ja profeettojen kautta elämän tien. Armahtava Isä, Pojassasi Jeesuksessa, sinä julistit meille valtakuntasi evankeliumia.

Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Runsaan lohdutuksen Jumala, kutsu meitä seuraamaan sinua. Siunaa kättemme työt.

Kiitos ja ylistys sinulle, oi Herra

Rukoilkaamme.

Armahtava Isä, uudista uskomme sinuun ja anna rakkautesi yhdistää meidät, että voimme tunnistaa toisemme lapsiksesi ja olla yksimielisiä. Me ylistämme sinua ainoan Poikasi Jeesuksen Kristuksen kautta Pyhän Hengen yhteydessä. Amen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Syyrialaisesta perinteestä

Kuka voi mietiskellä Jumalaa valppain ajatuksin ja katsoa hänen majesteettisuuttaan ja pohtia hänen salattua luontoaan ja ymmärryksensä silmin katsoa hänen puhdasta ja pyhää luontoaan, joka ei mitään tarvitse? Hän, joka pyytää ja anoo ja kehottaa jokaista elämään. Hän, joka kärsii antaakseen meille elämän ja pyrkii löytämään meidät, ja on meitäkin kiitollisempi meidän onnestamme. Hän, joka jatkuvasti anoo meitä ammentamaan omista aarteistaan ja kantamaan rikkauksia hänen varastoistaan, että voisimme hänen aarteistaan rikastua, eikä köyhyys meitä enää vaivaisi. Hän, joka ei niinkään iloitse omasta elämästään kuin siitä, että me elämme.

- *Filoksenos Mabbugilainen* [n. 440–523], *Keskustelu 7*

Latinalaisesta perinteestä

Elämän lähde on se korkein hyvä, josta elinehdot kaikille jaetaan ja jolla on elämä itsessään. Hän ei saa mitään keneltäkään ikään kuin hän jotakin tarvitsisi. Hän antaa hyvää toisille ennemmin kuin lainaa

---

---

muilta itselleen, sillä hän ei tarvitse meiltä... Mikä voisikaan olla ihanampaa kuin häntä lähestyä ja kiinnittyä häneen? Mikä ilo voisi olla sitä suurempi? Hän, joka on nähnyt ja vapaasti maistanut elävän veden lähteestä, mitä muuta hän voisi haluta?

- *Ambrosius Milanolainen* [n. 337–397], *Kirjeet IV, 11, 18*

PÄIVÄ 2: JUMALAN LUOMISTYÖ

Raamatun lukukappaleet

1. Moos. 1:1–5

Ps. 148:1, 3, 9–14

Room. 8:19–23

Patristinen lukukappale

Kreikkalaisesta perinteestä

Jumalaa ei voi nähdä ihmissilmin, vaan hänet nähdään ja havaitaan hänen kaitselmuksensa ja tekojensa kautta. Aivan kuten katsellessa täysin varustetun laivan saapumista satamaan oletaan, että sitä ohjaa luotsi, on meidän samoin ymmärrettävä, että Jumala ohjaa koko maailmankaikkeutta, vaikkei häntä voida ihmissilmin nähdä, koska hän on ymmärryksemme tavoittamattomissa.

- *Theofilos Antiokialainen* [100-luku], *Apologia Autolyukselle, I:5*

Mietiskelyä varten:

1. Uskomme, että Jumala on läsnä koko luomakunnassa, vaikka hänen läsnäoloaan onkin joskus vaikea käsittää.
2. Luominen on Jumalan lahja, joka on altis kärsimykselle, jota ihmiset usein aiheuttavat. Kuinka voimme paremmin tunnistaa ja tunnustaa vastuamme sen hoidosta ja säilyttämisestä?
3. Vietä aikaa luonnossa, jos voit, ja mietiskele, miten se yhdistää meidät Luojaan.

Rukous

Rukouslause: Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Me kiitämme ja ylistämme sinua, uskollisen rakkauden Jumala suosiosi suurista tunnusteoista ja armostasi koko luomakuntaa kohtaan.

Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Sinä olet luonut kaiken ja julistanut luomasi hyväksi, sillä sinun Henkesi asuu niissä kaikissa ja ne kuuluvat sinulle, oi Herra, joka rakastat eläviä.

Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Me tunnustamme, oi Herra, sinun kirkkautesi maailmankaikkeuden valtavissa tähtitarhoissa ja elämän pienimmässä siemenessä.

Me kiitämme sinua kättesi töistä ja kaikkien ihmisten luomisesta.

Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Ylistetty olet sinä ilmasta, joka antaa meille elämän.

Ylistetty olet sinä maasta, joka meidät ravitsee.

Ylistetty olet sinä vedestä, joka sammuttaa janomme.

Ylistetty olet sinä tulesta, joka meitä lämmittää.

Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Antaen äänen koko luomakunnalle ja kooten yhteen sen kaiken surun ja ilon me ylistämme ja kiitämme sinua. Herra Jumala, sinä olet luonut kaiken, ja tulet pian sen kirkastamaan vaatettaen sen kirkkaudellasi.

Ylistetty olet sinä, oi Herra!

Rukoilkaamme.

Herra Jumala, taivaan tähtien Isä,

vahvista sydämemme odotuksessa ja toivossa,

kun teemme työtä ykseyden puolesta ja

etsimme yhdessä koko luomakunnan harmoniaa.

Tee meistä palavia lamppeja siihen päivään asti,

jolloin Poikasi tulee kirkkaudessa

kaikkien pyhiensä kanssa ikuisessa valtakunnassaan.

Ylistetty olet sinä, nyt, aina ja iankaikkisesta iankaikkiseen.

Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Syyrialaisesta perinteestä

Ensimmäinen kirja, jonka Jumala on antanut järjellisille olennoille, on luotujen olentojen luonnossa. Musteen kautta välittyvä opetus lisättiin vasta rikkomuksen jälkeen.

- *Iisak Niniveläinen* [600-luku], Kootut teokset, 5 (Käännös munkki Serafim)

Latinalaisesta perinteestä

Sillä kaikki on luotu tyhjästä, ja niiden olemus vajoaisi jälleen tyhjiin, ellei kaiken Luoja pitäisi niitä hallinnassaan.

- *Gregorius Suuri* [n. 540-604], *Kirja moraalista eli selonteko autuaan Jobin kirjasta, XVI:37, 45*

PÄIVÄ 3: POJAN SYNTYMINEN IHMISEKSI

Raamatun lukukappaleet

Jer. 33:14–16

Ps. 72:7, 12, 16–17

Joh. 1:1–14

Patristinen lukukappale

Armenialaisesta perinteestä

Hän otti päälleen kaikki inhimilliset intohimot, syntiä lukuun ottamatta. Toisin sanoen hän, joka antaa ruoan kaikille eläville, näki nälkää. Hän, joka antaa elävää vettä uskovilleen, koki janon. Hän, joka on väsyneiden lepo, tunsu väsymyksen. Hän, joka piti Israelin aina valppaana, nukkui. Hän, joka kaikkien silmistä pyyhki pois joka ainoan kyynelän, itki ... Hän otti meidän kärsivän ruumiimme, jotta hän, joka ei kärsimystä tunne, voisi kärsivässä ruumiissaan kärsiä, ja hän, joka itse on kuolematon, voisi kuolevaisessa ruumiissaan kuolla vapauttaakseen meidät, jotka olemme syyllisiä.

- *Grigor Skevratsi* [1100- ja 1200-luvuilta], *Todellisesta uskosta ja puhtaasta käytöksestä hyveissä, 15-17*

Mietiskelyä varten:

1. Kuinka usko Jeesukseen, ihmiseksi syntyneeseen Jumalan Poikaan, innoittaa ja muokkaa elämäämme?
2. Kuinka olet kokenut Kristuksen lohduttavan läsnäolon elämässäsi?
3. Missä tahansa näemme jonkun, joka on janoissaan, nälissään, tai itkevän tai kärsivän, Kristus on läsnä.

Rukous

Rukouslause: Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Jumalan Sana, sinä tulit lihaksi ja asuit meidän keskellämme.

Sinä olet jakanut kaikessa elämämme ja kuollut niin kuin me kaikki kuolemme.

Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Daavidin poika, jota vanhurskaat ja profeetat kaipasivat, sinä olet ilmoittanut köyhille hyvän sanoman ja julistanut Herran riemuvuotta.

Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Sinä tulit murtamaan orjuuden kahleet; sinä kuljit ympäri maata tehden hyvää ja avasit kaikille tien Jumalan läsnäoloon.

Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Sinä tulit maailmaan heikkona ja köyhänä; ylpeät sinä olet lyönyt hajalle nöyryydelläsi ja väsyneet ja kuormien uuvuttamat sinä olet vetänyt luoksesi.

Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Sinä olet Jumalan Karitsa ja meidän Paimenemme, Jumalan palvelija ja meidän Herramme: sinut tehtiin synniksi meidän tähtemme, Lunastajamme.

Kunnia sinulle, oi Kristus. Kunnia sinulle!

Rukoilkaamme:

Herra Jumala, meidän Isämme vedä puoleesi katseemme niin, että voisimme kulkea yhdessä pimeydestä kasvojesi valoon, jonka olet ilmoittanut meille Pojassasi Jeesuksessa, meidän veljessämme, joka elää sinun ja Pyhän Hengen kanssa nyt ja aina ja iankaikkisesti. Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Syyrialaisesta perinteestä

Nyt kun korkeimmat ja matalimmat luodut ovat tulleet yhdeksi, ei ole enää korkeaa ja matalaa. Jumala on jopa ilmestynyt maan päälle ja meidän [inhimillinen] luontomme on noussut taivaaseen. Kun Jumala tuli alas luoksemme, maasta tuli taivas, ja kun meidän kaltaisemme Poika herätettiin, taivaasta tuli maa. Sitten taivas ja maa yhdistyivät.
- *Abdisho bar Bahriz* [800-luku], *Kirkon juhlien kommentaari*, s. 58

Kreikkalaisesta perinteestä

Tämä on Herran armoa ja tällä tavoin Herra tekee uudeksi ihmisen

---

---

pojat. Sillä hän kärsi valmistaakseen vapautuksen kärsimyksistä niille, jotka hänessä kärsivät. Hän laskeutui alas nostaakseen ylös meidät. Hän koki syntymän, jotta me voisimme rakastaa häntä, joka on syntynyt ei luotu. Hän laskeutui katoavaisuuteen, jotta katoavainen voisi pukeutua kuolemattomuuteen. Hän tuli heikoksi meidän vuoksemme, jotta me voisimme nousta voimassa. Hän astui alas kuolemaan, jotta hän voisi lahjoittaa meille kuolemattomuuden ja antaa elämän kuolleille. Lopulta hän tuli ihmiseksi, jotta me, jotka ihmisinä kuolemme, voisimme yhä elää, eikä kuolema meitä enää hallitsisi.

- *Athanasios Suuri* [n. 295–373], *Pääsiäiskirjeet*, 10:8, 19

PÄIVÄ 4: PÄÄSIÄISEN SALAISUUS: JEESUKSEN KÄRSIMYS, KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS

Raamatun lukukappaleet

2. Moos. 3:7–8

Ps. 16:5, 7, 10, 11

Fil. 2:5–11

Patristinen lukukappale

Latinalaisesta perinteestä

Isä Jumala oli hyvin armollinen: hän lähetti luovan Sanansa, joka tullessaan vapauttamaan meidät tuli juuri siihen paikkaan ja sille kohdalle, jossa olimme menettäneet elämämme, ja katkoi siteet kahleistamme. Hänen valonsa ilmestyi ja karkotti vankilan pimeyden ja pyhitti syntymämme ja tuhosi kuoleman poistaen ne samat kahleet, joihin meidät oli kytketty.

- *Irenaeus Lyonilainen* [n. 135–198], *Apostolisen saarnan esitys*, 38

Mietiskelyä varten:

1. Tiedämme, että me kaikki kuolemme. Kuinka usko siihen, että Jeesus kukistaa kuoleman, muuttaa tapamme lähestyä tätä todellisuutta?
2. "Jumala antaa työntää itsensä maailmasta ristille. Jumala on voimaton ja heikko maailmassa, ja juuri siten ja vain siten hän on kanssamme ja auttaa meitä." (Dietrich Bonhoeffer; suom. Kai Selinheimo ja Erkki Niinivaara)
3. Ylösnousseena Jeesus on kanssamme kaikkien aikojen loppuun asti. Miten hänen kumppanuutensa rohkaisee sinua jokapäiväisessä elämässäsi?

Rukous

Rukouslause: Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Ylistetty olet sinä, oi Kristus, koko luomakunnan esikoinen: sinut on seppelöity kirkkaudella ja kunnialla.

Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Sinun nimeäsi kunnioittaen on kaikkien polvistuttava, niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla, ja jokaisen kielen on tunnustettava, että sinä olet Herra.

Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Iloitkaamme ja laulakaamme ylistystä sinulle, oi Kristus, Isän rakas Poika: sinä olet ylösnoussut ja kutsut meitä elämään sinussa.

Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Me palvomme sinua, me ylistämme sinua, sillä sinä olet kuninkaiden Kuningas ja herrojen Herra: Sinä olet avannut meille taivasten valtakunnan.

Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Kaikkina aikoina me sinua kiitämme ja ylistämme sinun nimeäsi, sillä sinä olet aina meidän kanssamme kaikki päivät maailman loppuun saakka.

Kunnia ja ylistys sinulle, oi Herra

Rukoilkaamme

Herra, meidän Jumalamme, sinä olet vapauttanut meidät kuolemasta kirkastaen Poikasi Jeesuksen. Herätä nukkuvat sydämemme hänen ylösousemuksensa kautta. Valaise kaikkia, jotka sinua etsivät, ja anna aamutähden loistaa meille, Jeesus Kristus, joka elät ja olet Herramme iankaikkisesti. Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Kreikkalaisesta perinteestä

Vapahtaja tuli maan päälle armosta ihmiskuntaa kohtaan. Hän jakoi täydesti meidän kärsimyksemme, ennen kuin kärsi ristillä, ja suvaitsi syntyä ihmiseksi. Sillä jollei hän olisi kärsinyt, ei hän olisi tullut asumaan keskelle ihmiselämää. Ensin hän kärsi, sitten hän laskeutui ja

---

---

hänet nähtiin. Mikä on se kärsimys, jota hän kärsi meidän vuoksemme? Rakkauden kärsimys.

- *Origenes Aleksandrialainen* [n. 185–254], *Homilioita Hesekielistä*, 6:6

Syyrialaisesta perinteestä

Ruumis kiittää sinua siitä, että nöyryytyksesi pelasti sen. Se oli eksynyt lamma, jota leijona vaani sen silpoakseen, ja salainen synti on peto, joka sitä raatelee. Daavid varjeli itsensä samalla, kun hän pelasti lampaat, mutta meidän ruumiimme sijaan sinä annoit ruumiisi siihen kuolemaan, joka meidät nieli, muttei saanut siitä kyllänsä.

- *Efraim Syyrialainen* [n. 306-373], *Hymnejä neitsyydestä*, 37:5

PÄIVÄ 5: PYHÄ HENKI, ELÄMÄN JA ILON ANTAJA

Lukukappaleet

Hes. 36:24–28

Ps 104:24–25, 27–29, 33–34

Joh. 3:4–8

Patristinen lukukappale

Syyrialaisesta perinteestä

Ei ole oikein sanoa, että Henki lähtee, kun teemme syntiä, ja palaa sitten, kun olemme kääntyneet. ... Mitä hyötyä minulle on siitä, jos hän asuu minussa vasta, kun minusta on tullut vanhurskas? Jollei hän lankeemuksen aikaan asu minussa, ojenna minulle kättään ja nosta minua ylös, kuinka saatan tuntea hänen apunsa? Kuka on sellainen lääkäri, joka nähdessään potilaan sairastuvan lähtee pois ja hylkää tämän palatakseen hänen luokseen vasta sitten, kun hän on parantunut? Eikö ole hyödyllisempää, että lääkäri on sairaan kanssa silloin, kun hän sairastaa?

- *Filoksenos Mabbugilainen* [n. 440–523], *Pyhän Hengen asumisesta*

Mietiskelyä varten:

1. Jumalan Henki uudistaa joka päivä maan kasvot ja kutsuu meitä yhteistyöhön.
2. Mitä ilon lähteitä sinulla on elämässäsi ja miten ne liittyvät Pyhään Henkeen?

---

3. Missä näemme Pyhän Hengen tekevän työtään, voittavan erimielisyytemme ja vetävän meitä syvempään ykseyteen, ja kuinka voimme liittyä tähän työhön?

Rukous

Rukouslause: Aamen, aamen! Halleluja!

Sinä Aadamin kasvoille puhallettu Henki, joka teit ihmisestä elävän olennon.

Aamen, aamen! Halleluja!

Sinä olet Ylösnousseen antama Henki; meidän syntimme on annettu anteeksi.

Aamen, aamen! Halleluja!

Sinä olet helluntaina lähetetty Henki, joka avasit tien evankeliumille tavoittaa kaikki ihmiset.

Aamen, aamen! Halleluja!

Sinä olet Henki, joka herättää rukouksemme; meitä pidetään Jumalan rakkaudessa.

Aamen, aamen! Halleluja!

Sinä olet Jumalan Henki, joka on vuodatettu kuolleiden ylle; haudat avataan ja kuolleet nousevat ylös.

Aamen, aamen! Halleluja!

Rukoilkaamme:

Jumala, Isämme, olet paljastanut meille elämäsi ihmeellisen salaisuuden lähettämällä Poikasi maailmaan ja jakamalla meille pyhyiden ja ilon Henkesi. Anna meidän iloita Hengessä, joka uudistaa maan kasvot ja vetää meitä ykseyteen. Me tunnustamme uskomme sinuun, yksi Jumala, kolmasti Pyhä: Isä, Poika ja Pyhä Henki. Siunattu olet sinä, nyt ja aina ja iankaikkisesti. Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Kreikkalaisesta perinteestä

Tämä on minun Jumalani, kaiken Herra, joka yksin levitti auki taivaat ja muovasi sen alle maan, ... joka perusti maan vetten päälle ja antoi hengen sitä ravitsemaan; jonka henkäys antaa kaikkeudelle valon, ja

---

---

joka henkensä poisvetäessään, saisi kaiken katoamaan. Hänen kauttaan puhut, oi ihminen. Hänen henkäystään sinä hengität, vaikkot häntä tunnekaan.

- *Theofilos Antiokialainen* [100-luku], *Ad Autolykus*, I:7

Latinalaisesta perinteestä

"Teidän taivaallinen Isänne antaa hyvän Hengen niille, jotka sitä häneltä pyytävät." Tämä on Henki, jonka kautta meidän sydämiimme vuodatetaan rakkaus, jonka avulla noudatamme jumalallisia käskyjä rakastamalla Jumalaa ja lähimmäistämme. Tämä on se Henki, joka antaa meille oikeuden huutaa: "Abba, Isä!" Siksi juuri Henki antaa meille voiman pyytää, ja juuri samaa Henkeä meidän sydämemme halajaa. Hän saa meidät etsimään, ja hänet me haluamme löytää.

- *Aurelius Augustinus* [354–430], *Psalmin 118 selitys*, 14:2

PÄIVÄ 6: KIRKKO: USKOVIENTEISÖ

Raamatun lukukappaleet

Jes. 2:2–4

Ps. 133

Ef. 4:1–6

Patristinen lukukappale

Latinalaisesta perinteestä

Kirkko on yksi, joka tuottaessaan yhä enemmän hedelmää on levinnyt laajalle ja kauas kansojen keskuuteen. Niin kuin on olemassa monia auringonsäteitä mutta vain yksi valo, ja puussa on monia oksia, joita vain juuren sitkeä voima yksin kannattaa ... samalla tavoin kirkko, jota Herran valo valaisee, heijastaa säteitään koko maailmaan, ja kuitenkin on vain yksi, kaikkialle leviävä valo, eikä ruumiin ykseys murru. Runsaassa hedelmällisyydessään levittää hän oksansa yli koko maailman.

- *Kyprianus Karthagolainen* [n. 210–258], *Kirkon ykseydestä*, 5

Mietiskelyä varten:

1. Kirkko on kutsuttu heijastamaan Kristuksen valoa maailmaan. Missä voit huomata tämän todellisuuden omassa kontekstissasi?
2. Vaikka kirkko on yksi ruumis Kristuksessa, ovat kirkot historiallisesti

---

---

jakautuneet. Kuinka olet kokenut sen tuskan, jota tämä jakautuminen aiheuttaa?

3. Kirkko Pyhän Hengen yhteytenä, rauhan antajana, on lähetetty elämään ja levittämään rauhan sanomaa maailmassa. Millä tavoin seurakunnat voisivat auttaa jäseniään täyttämään tämän kutsumuksen?

Rukous

Rukouslause: Oi Herra, kuule rukouksemme!

Sinä uskoit sanoman ylösnousemuksestasi naisille tyhjällä haudalla: vapauta kaikki evankeliumin viejät pelosta.

Oi Herra, kuule rukouksemme!

Sinä selitit lakia ja profeettoja opetuslapsille Emmauksen tiellä: avaa mielemme ymmärtämään Raamatun kirjoitukset.

Oi Herra, kuule rukouksemme!

Sinä annoit rauhan lahjasi ystävillesi ylähuoneessa: auta meitä elämään toinen toistamme rakastaen tässä rauhassa.

Oi Herra, kuule rukouksemme!

Sinä nimitit laumasi paimeneksi Pietarin järven rannalla: tue Hengelläsi yhteisöjemme johtajia.

Oi Herra, kuule rukouksemme!

Sinä kokosit hajallaan olleet opetuslapset luoksesi vuorelle ennen kuin palasit Isän luo: anna uskon ja rakkauden ykseys niille, jotka sinuun uskovat.

Oi Herra, kuule rukouksemme!

Rukoilkaamme.

Taivaan ja maan Jumala,

Poikasi Jeesus Kristus on ilmoittanut sinut meidän Isäksemme ja

luvannut meille Pyhän Hengen lahjan:

anna kirkkosi voittaa sen pahennuksen,

jota erimielisyytemme aiheuttaa,

että voisimme todistaa sinun elämäsi yhteydestä

yhteisessä uskontunnustuksessa ja keskinäisen palvelun rakkaudessa.

Kristuksen, meidän Herramme, kautta.

Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Armenialaisesta perinteestä

Pyhät isät ja totuuden opettajat! Kristuksen lauman johtajat ja paimenet! Te, jotka johdatte ja hallinnoitte Jumalan huonetta! Näen teidän kokoon-tuneen tänään yhdessä hengessä ja yhdessä ruumiissa kuuluen häneen, joka on kaiken pää. Kuka on tuonut teidät tähän tyyneen rauhan sata-maan, oi maailman rauhantekijät, ellei Pyhä Henki, joka on annettu taivaasta meidän rauhaksemme? Ja mitä tarkoitusta varten, ellei aloitta-maan Jumalan temppelin rakentamista, temppelin, joka on tuhottu ja purettu ja jonka pahuuden tuottaja sai lankeamaan?

- *Nerses Šnorhali* [1152–1198], *Synodaalipuhe*

Kreikkalaisesta perinteestä

On monia ja lukemattomia; miehiä, naisia, lapsia; monenmoisia ja syvästi erilaisia alkuperältään ja ulkonäöltään, kansallisuudeltaan ja kieleltään, elämäntavoiltaan ja iältään, tiedoiltaan ja osaamiseltaan; käytökseltään, tavoiltaan ja taipumukseltaan; tutkinnoiltaan ja titteleiltään; kohtaloltaan, temperamentiltaan ja tottumukseltaan, kaikki he kuitenkin ovat [kirkossa], jonka kautta kaikki uudestisyntyvät ja Hengessä luodaan uudeksi. Kaikille yhtäläisesti hän antaa ja luovuttaa saman jumalallisen muodon ja nimen, olla Kristuksessa ja kantaa hänen nimeään, ja saada sama yksinkertainen, erottamaton ja jakamaton suhde uskossa, joka ei enää salli tunnustaa edes niiden monien ja sanoin kuvaamattomien erojen olemassaoloa, joita heidän keskuudessaan on, koska kaikki yleisesti viittaavat ja kokoontuvat siinä.

- *Maksimós Tunnustaja* [n. 580–662], *Mystagogia, 1*

PÄIVÄ 7: KASTE HERRAN KUOLEMAAN JA YLÖSNOUSEMUKSEEN

Raamatun lukukappaleet

Miika 7:18–9

Ps. 51:1, 7, 10, 12

Matt. 28:16–20

Patristinen lukukappale

Kreikkalaisesta perinteestä

Tällainen voima on uskolla Kristukseen, tällainen on Hänen armonsa

---

---

suuruus. Niin kuin tuli kohdatessaan kaivoksesta louhitun malmin tekee maasta kultaa, samoin ja vielä enemmän kaste muuttaa ne, jotka siinä peseytyvät, savesta kullaksi. Sillä tuolloin Henki lankeaa kuin tuli, polttaen pois maallisen kaltaisuuden ja muotoillen tilalle taivaallisen kaltaisuuden, joka hehkuu kirkkaana ja sädehtii niin kuin sulatusuunin ahjosta juuri työstettynä.

- *Johannes Kryssostomos* [n. 350–407], *Homilia 10 Johanneksen evankeliumista 1:11–13*. (Käännös munkki Serafim Seppälä)

Mietiskelyä varten:

1. Kristityt on kastettu Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen.

Mitä kasteesi merkitsee sinulle tänään?

2. Synti turmelee meitä monin tavoin. Kasteen kautta Jumala vapauttaa meidät tästä nöyryytyksestä.

3. Huolimatta erilaisista kirkon perinteistä ja käytännöistä, kuinka sen tunnustaminen, että "Yksi on Herra, yksi usko, yksi kaste!" (Ef. 4:5) vaikuttaa suhteisiimme toisiin kristittyihin?

Rukous

Rukouslause: Me kiitämme sinua, oi Herra, ja ylistämme sinun nimeäsi!

Siitä että olet kasteessa kutsunut meidät uskoon, yhteydestä, jonka jaamme uudessa liitossa, ja läsnäolostasi pyhässä kirkossa.

Me kiitämme sinua, oi Herra, ja ylistämme sinun nimeäsi!

Vainottujen kristittyjen todistuksesta, heidän marttyyrikuolemansa kärsimyksistä ja osallisuudesta Kristuksen kärsimyksiin.

Me kiitämme sinua, oi Herra, ja ylistämme sinun nimeäsi!

Kaikista, jotka palvelevat kirkkojen yhteisöä, jotka rukoilevat ja työskentelevät kirkkojen sovinnon puolesta ja jotka antavat elämänsä ykseyden puolesta.

Me kiitämme sinua, oi Herra, ja ylistämme sinun nimeäsi!

Rukoilkaamme.

Jumala, Isämme, me kiitämme sinua ja ylistämme sinun nimeäsi.

Ota vastaan kiitoksemme siitä ykseydestä, jota kristityt jo nauttivat tunnustaessaan Herran Jeesuksen. Me pyydämme, että jouduttaisit

---

---

kirkkojemme täyden vastavuoroisen tunnustamisen tulemista siinä yhteydessä, jota sinä tahdot ja jonka puolesta Poikasi rukoili. Tätä me pyydämme Pyhän Hengen voimassa. Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Syyrialaisesta perinteestä

Jumalan Poika laskeutui taivaasta, tuli ihmiseksi ja nosti sinut syvyydestä, niin että sinustakin tulisi Jumalan poika. Hänestä tuli veljesi täynnä pyhyyttä olleessa kohdussa, ja sinusta hän teki veljensä kasteen kohdussa. ... Hän teki sinusta kanssaan vedessä pojan Jumalalle, niin että hän, ainosyntyinen, saisi veljiä toisen syntymän kautta. Sillä toisen syntymän kautta hän itse tuli ihmiseksi, ja tämän toisen syntymän kautta hän teki sinusta pojan Jumalalle.
- *Jakob Sarugilainen* [n. 451–521], *Puhe 10*

Latinalaisesta perinteestä

Ihminen, et uskaltanut nostaa kasvojasi taivasta kohti, vaan käänsit katseesi kohti maata ja sait yhtäkkiä Kristuksen armon ... Nosta siis katseesi Isään, joka on kasteen kautta sinut synnyttänyt, Isään, joka on Pojan kautta sinut lunastanut, ja sano: "Isä meidän!"
- *Ambrosius* [n. 337–397], *Sakramentit, V:19*

PÄIVÄ 8: VALTAKUNNAN JA TULEVAN ELÄMÄN ODOTUS

Raamatun lukukappaleet

Ilm. 21:1–4

Ps. 85:8, 10–12

Luuk. 12:35–40

Patristinen lukukappale

Syyrialaisesta perinteestä

Se, joka elää rakkaudesta, saa hengittää elämää Jumalasta tässä luomakunnassa, Hän saa jo täällä hengittää ylösnousemuksen ilmaa. Tästä ilmasta vanhurskaat saavat nauttia ylösnousemuksessa. Rakkaus on se valtakunta, josta Herramme puhui luvatessaan apostoliensa

---

---

saavan salaisesti syödä valtakunnassa: ”Te saatte syödä ja juoda minun valtakuntani pöydässä.” Mitä he söisivät, jos eivät rakkautta? Rakkaus ravitsee ihmistä enemmän kuin ruoka ja juoma; se on viini, joka ilahduttaa ihmisen sydämen. Autuaita ovat ne, jotka ovat juoneet tätä viiniä.

- *Iisak Niniveläinen* [600-luku], *Kootut teokset*, 43 (Käännös munkki Serafim)

Mietiskelyä varten:

1. Rakkaus on Jumalan valtakunnan todellisuus. Konkreettisten rakkauden tekojen kautta tämä valtakunta tulee todeksi meidän elämässämme.
2. Kuinka me voisimme, kun vielä elämme odottaen Jumalan valtakuntaa, elää merkkinä siitä tämän päivän maailmassa?
3. Meidät on kutsuttu olemaan valmiita Herran toiseen tulemiseen. Miten me valmistaudumme siihen?

Rukous

Rukouslause: Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Oi Kristus, Herra, joka tulit köyhäksi meidän vuoksemme ja lupaat köyhille taivasten valtakunnan, sinä täytät meidät rikkauksillasi.

Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Oi Herra Jeesus, joka olet sydämeltäsi lempeä ja nöyrä, ja joka paljastat uuden maailman niille, jotka sinuun luottavat, sinä annat meille täyteytesi.

Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Oi Kristus, Herra, joka polvistuit ja rukoilit painaen kasvosi maahan, sinä, joka surussa seurasit lohdutuksen tietä, sinä olet ilo, jota mikään tai kukaan ei voi meiltä viedä.

Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Oi Herra Jeesus, joka syöksit vallanpitäjät ja voimat istuimiltaan ja vaatetit rauhantekijät kunnian pukuun, sinä muutat meidät kuvaksesi.

Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Oi Kristus, Herra, joka olet armollinen ja myötätuntoinen
ja joka ristillä annoit anteeksi rosvolle, joka kuoli kanssasi,
me rukoilemme sinua: muista meitä, kun tulet valtakuntaasi.

Jeesus Kristus on Herra, Isän Jumalan kunniaksi

Rukoilkaamme.

Oi Herra, jouduta suuren ja häikäisevän päiväsi tuloa!
Pimeydessämme monet miehet ja naiset eivät enää uskalla toivoa.
Varjele uskon liekki heikkojen ja kärsivien sydämessä.
Anna kirkon olla uskollinen sanansaattaja, joka julistaa Kristuksen,
sinun Poikasi, voittoa kuolemasta ja odotuksen merkki hänen
paluustaan kirkkaudessa. Sillä hän elää, yhdessä sinun ja Pyhän Hengen
kanssa, nyt ja iankaikkisesti. Aamen.

Vaihtoehtoiset patristiset lukukappaleet

Kreikkalaisesta perinteestä

Sinä, oi Herra, olet vapauttanut meidät kuolemanpelosta. Sinä olet tehnyt tämän elämämme lopusta alun tosi elämälle. Sinä annat ruumiimme joksikin ajaksi lepoon ja herätät ne jälleen viimeisen pasuunan soidessa. Sinä annat meille maan, jonka olet omin käsin muovannut, että maa pitäisi sen turvassa. Eräänä päivänä sinä otat takaisin sen, minkä annoit kirkastaen kuolematomuudella ja armolla meidän kuolevaiset ja rumat jäännöksemme ... Sinä osoitit meille ylösnousemuksen tien, kun mursit helvetin portit ja teit tyhjäksi hänet, jolla oli kuoleman valta.

- *Gregorios Nyssalainen* [n. 335–395], *Pyhän Makrinan elämä*, 24

Latinalaisesta perinteestä

Toivon kautta Jumala imettää meitä, ravitsee meitä, vahvistaa meitä ja antaa meille lohdutuksen tässä uurastuksen täyttämässä elämässä. Tässä toivossa me laulamme "halleluja". Siis katso, mikä ilo toivossa on! Mitä voi todellisuus olla? Kysyt: "Mitä se voi olla?" Kuuntele, mitä sanotaan: "He juopuvat talosi yltäkyläisyydestä." Tästä todellisuudesta on toivossa kyse. Meillä on jano. Meidän on nälkä. Mutta meistä on tultava kylläisiä. Nälkä tien päällä, kylläisyys kotiin tullessa. Koska tulemme kylläisiksi? "Minä olen kylläinen, kun näen sinun kirkkautesi." ... Silloin on "halleluja" todellisuudessa, kun se on nyt vain toivossa.

- *Aurelius Augustinus* [354–430], *Saarnat*, 255:5

JULISTUS KAHDESTA EKUMEENISESTA RUKOUSPÄIVÄSTÄ VUONNA 2025

”Uskotko tämän?”
(Joh. 11:26)

Rukousviikko ja vastuuviikko kokoavat yhteen tärkeitä teemoja, jotka liittyvät uskontoihin, rauhaan, ihmisoikeuksiin ja oikeudenmukaisuuteen. Rukouspäivät ekumeenisella rukousviikolla 18. tammikuuta ja ekumeenisella vastuuviikolla 24. lokakuuta muistuttavat meitä näistä teemoista.

Tämän vuoden rukousviikon teema on rohkaiseva ja kysyy meiltä kaikilta: “Uskotko tämän?” Se muistuttaa meitä siitä, kuinka usko voi olla parhaimmillaan voimavara, joka yhdistää ja toimii siltana eri kulttuurien ja ihmisten välillä. Me voimme olla asioista eri mieltä, mutta yhteisen sävelen löydämme parhaiten keskustelemalla, kuuntelemalla ja luottamusta rakentamalla.

Rauha, ihmisoikeudet ja oikeudenmukaisuus ovat perustavanlaatuisia arvoja, joita meidän tulee vaalia. Ne ovat peruspilareita yhteiskunnassamme, jossa jokainen ihminen on arvokas.

Lähimmäisenrakkaus perustuu yhteistyöhön, välittämiseen ja keskinäiseen kunnioittamiseen. Nämä arvot ovat läsnä kirkon työssä oli sitten kyse nuorisotyöstä, ulkomaanavusta tai diakoniatyöstä.

Yhteiskuntamme tarvitsee yhteisöjä, joissa rauhantyöstä pidetään kiinni vaikeinakin aikoina. Kun ihmiset yhdistävät voimavaransa he saavuttavat suuria asioita, ei vain kotimaassa vaan myös maailmanlaajuisesti.

Rakennetaan siis parempaa ja rauhallisempaa maailmaa yhdessä.

Helsingissä 24.10.2024

Tasavallan presidentti
Alexander Stubb

RUKOUSPÄIVIEN RAAMATUNTEKSTIT 2025

18.1. Kristittyjen ykseyden rukouspäivä

Jesaja 43:10-13

Minun todistajani, sanoo Herra, olette te – Israel, sinä jonka olen valinnut palvelijakseni – ja teidän tulee tuntea minut ja uskoa minuun, ymmärtää, kuka minä olen. Ennen minua ei ole jumalaa syntynyt eikä ollut eikä minun jälkeeni tullut eikä tule. Minä, minä yksin olen Herra, ei ole muuta pelastajaa kuin minä. Minä olen puhunut, minä olen pelastanut, olen ilmaissut teille tahtoni, minä itse, ei kukaan muu. Te olette minun todistajani, sanoo Herra. Minä olen Jumala, olen nyt ja aina. Kukaan ei voi väistää minun kättäni. Kuka voi tehdä tyhjäksi minun tekoni?

2. Kor. 4:10-14

Me kannamme aina ruumiissamme Jeesuksen kuolemaa, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin. Me tosin elämme, mutta meidät annetaan Jeesuksen tähden alituisesti alttiiksi kuolemalle, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi näkyviin kuolevaisessa ruumiissamme. Meissä siis tekee työtään kuolema, mutta teissä elämä. Meillä on sama uskon Henki, josta on kirjoitettu: »Minä uskon, ja siksi puhun.» Niin mekin puhumme, koska uskomme. Me tiedämme, että hän, joka herätti kuolleista Herran Jeesuksen, herättää Jeesuksen tullessa meidätkin ja tuo meidät eteensä yhdessä teidän kanssanne.

Johannes 11:17-27

Kun Jeesus tuli perille, hänelle kerrottiin, että Lasarus oli jo neljättä päivää haudassa. Betania oli lähellä Jerusalemiä, noin viidentoista stadionmitan päässä, ja monia juutalaisia oli tullut lohduttamaan Marttaa ja Mariaa veljen kuoleman johdosta. Kun Martta kuuli, että Jeesus oli tulossa, hän lähti tätä vastaan. Maria oli silloin sisällä talossa. Martta sanoi Jeesukselle: »Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut. Mutta nytkin tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken mitä häneltä pyydät.» Jeesus sanoi: »Veljesi nousee kuolleista.» Martta vastasi: »Tiedän kyllä, että hän nousee viimeisenä päivänä, ylösnousemuksessa.» Jeesus sanoi: »Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?» »Uskon, Herra», Martta vastasi, »minä uskon, että sinä olet Messias, Jumalan Poika, jonka oli määrä tulla maailmaan.»

24.10. Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivä

Jesaja 26:12-14, 19

Herra, sinä valmistat meille rauhan. Myös se on sinun tekoasi, niin kuin kaikki mitä me olemme saaneet aikaan. Herra, meidän Jumalamme, meitä ovat vallinneet toiset herrat, et sinä. Nyt vain sinun nimesi on huulillamme. He ovat kuolleet, eivät herää eloon, nuo mahtajat eivät nouse manalta, sillä sinä olet vaatinut heidät tilille ja tuhonnut heidät ja pyyhkinyt pois heidän muistonsa. Mutta sinun kuolleeesi heräävät eloon, heidän ruumiinsa nousevat ylös. Tomuun vaipuneet, herätkää ja riemuitkaa! Sinun kimaltava aamukasteesi virvoittaa maan, ja niin maa palauttaa kuolleet elämään.

Kolossalaiskirje 3:9-15

Älkää valehdelko toisillenne. Olettehan riisuneet yltänne vanhan minänne kaikkine tekoineen ja pukeutuneet uuteen, joka jatkuvasti uudistuu oppiakseen yhä paremmin tuntemaan Luojansa ja tullakseen hänen kaltaisekseen. Silloin ei ole enää kreikkalaista eikä juutalaista, ei ympärileikattua eikä ympärileikkaamatonta, ei barbaaria, skyyttalaista, orjaa eikä vapaata, vaan Kristus on kaikki, hän on kaikissa. Te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja hänelle rakkaita, pukeutukaa siis sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, lempeyteen ja kärsivällisyyteen. Pitäkää huolta, että tullette toimeen keskenänne, antakaa anteeksi toisillenne, vaikka teillä olisikin moittimisen aihetta. Niin kuin Herra on antanut teille anteeksi, niin antakaa tekin. Mutta kaiken kruunuksi tulkoon rakkaus, sillä se tekee kaiken täydelliseksi. Vallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon teidät on yhden ja saman ruumiin jäsenenä kutsuttu. Olkaa myös kiitollisia.

Johannes 14:27-31

»Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista jonka maailma antaa. Olkaa rohkeat, älkää vaipuko epätoivoon. Kuulittehan, mitä sanoin: minä menen pois, mutta tulen taas teidän luoksenne. Jos rakastaisitte minua, te iloitsisitte siitä, että minä menen Isän luo, sillä Isä on minua suurempi. Olen puhunut tästä jo nyt, jotta te uskoisitte, kun se tapahtuu. Paljon en kanssanne enää puhu, sillä tämän maailman ruhtinas on jo tulossa. Mitään valtaa ei hänellä minuun ole, mutta tämän täytyy tapahtua, jotta maailma tietäisi, että minä rakastan Isää ja teen niin kuin Isä on minun käsenyt tehdä. Nouskaa, me lähdemme täältä!»

BOSEN YHTEISÖ

Bosen luostariyhteisö pyrkii ilmentämään luostarikilvoittelua tänä päivänä asettuen sekä itäiselle että läntiselle kristillisyydelle ominaiseen perinteeseen, jossa ensimmäisistä vuosisadoista lähtien miehet ja naiset ovat hylänneet kaiken pyrkiessään elämään radikaalisti evankeliumia selibaatissa yhteisöelämän yhdistäminä.

Bose perustettiin vuonna 1968 Veli Enzo Bianchin sekä joidenkin veljien ja sisarten aloitteesta. Yhteisö on alusta asti ollut ekumeeninen, koska jo ensimmäiset vuonna 1973 luostarilupauksensa antaneet kristityt kuuluivat eri kirkkokuntiin. Samoin siihen on alusta asti kuulunut sekä miehiä että naisia, jotka elävät naimattomina vastauksena Kristuksen kutsuun. Nykyään roomalaiskatolinen kirkko tunnustaa sen luostariksi sui iuris hiippakuntahallinnosta, toisin sanoen luostari on paikalliseen Biellan kirkkoon (Piemonte) perustettu, sisäiseltä hallinnoltaan täysin autonominen luostari, jonka kaikki jäsenet kuuluvat eri kristillisiin kirkkoihin mutta nauttivat samoista oikeuksista.

Bosen luostariyhteisön veljet ja sisaret etsivät Jumalaa seuraamalla Jeesusta Kristusta ja pyrkivät elämään evankeliumin radikaalia vaatimusta Bosen säännön mukaisesti selibaatissa ja yhteisessä elämässä, kuuliaisuudessa, köyhyyydessä sekä omaan paikkaansa sitoutuen idän ja lännen suuren luostariperinteen innoittamina. Veljet ja sisaret vaalivat tässä kasteelle perustetussa ja eukaristian ravitsemassa elämäntavassa, forma vitaessa, ekumeenisen liikkeen antamia herätteitä sekä Vatikaanin II kirkolliskokouksen opetuksia.

Bosen veljien ja sisarten elämä pyrkii yksinkertaisuuteen ja suuntautuu olennaiseen, rukouksesta ja työstä koostuvaan kinobiottiseen elämään, jonka tarkoituksena on saavuttaa luostariveljien ja -sisarten ainoa todellinen "työ": usko ja elämä Hänessä, jonka Jumala on lähettänyt, Jeesuksessa Kristuksessa.

Yhteisö kokoontuu kolme kertaa päivässä yhteiseen rukoukseen, jota vietetään laulamalla psalmeja ja kuuntelemalla Jumalan sanan julistusta Raamatun kirjoituksissa. Tämä seuraa hyvin vanhaa perinnettä, jonka kirkko on perinyt Israelin kansalta. Se, että kuulumme eri kristillisiin kirkkokuntiin, on johtanut meidät luomaan oman, kaikille kristityille rukoiltavaksi sopivan hetkivalvelustemme muodon. Näin sai syntynsä

---

vuonna 1973 ensimmäistä kertaa julkaistu Pregoiera dei Giorni, jota on sittemmin toistuvasti laajennettu ja rikastettu. Tavoitteenamme on ollut ekumeeninen jokapäiväinen liturgia, joka on orgaaninen ja sopusoinnussa päivittäisen käytäntömme kanssa. Samalla kun liturgiamme säilyttää länsimaisen liturgisen rukouksen rakenteen, perustuu se idän ja lännen kirkkojen rikkaaseen päivittäisen rukouksen ja uskon perinteeseen. Tämä väline on tarjolla myös muille kristillisille ryhmille ja yhteisöille, jotka haluavat omassa rukouselämässään rukoilla yhdessä erilaisuutta kunnioittaen.

Yhteisön rukous kaikuu jokaisen veljen ja sisaren omassa elämässä henkilökohtaisen rukouksen kautta, joka toteutuu ennen kaikkea Lectio Divinan eli Raamatun tekstien hengellisen lukemisen muodossa, jota yhteisön jäsenet tarjoavat myös päivittäin yhteisössä vieraileville. Yhteisö ja vieraat valmistautuvat lauantai-iltaisain sunnuntain eukaristiaan kokoontumalla vigiliaan, jonka aikana kuunnellaan yhdessä sunnuntain raamatuntekstit, ja Priori tai hänen määräämänsä veli tai sisar auttavat yhteisöä ymmärtämään lektionaarissa annetuille Raamatun kohdille ominaisen hengellisen ykseyden.

Kaikki veljet ja sisaret ansaitsevat elantonsa tekemällä työtä omin käsin ja seuraavat siten apostolien ja isien esimerkkiä osallistuen erilaisiin, ajan myötä muuttuviin toimintoihin. Vaikkei luostariyhteisöllä ole mitään omaa erityistä työtä, otetaan erilaisia töitä tehtäväksi yhteisön, vieraiden, köyhien ja kirkkojen tarpeiden täyttämiseksi. Kasvi-, hedelmä-, oliivi- ja viinitarhojen hoitaminen, ikoni- ja vahatyöpajat, puusepäntyöt ja kustantamo samoin kuin Raamatun ja patristisen ajan sekä suuren juutalaisen ja kristillisen perinteen tutkimus ovat joitakin tähän mennessä kehitettyjä työmuotoja.

Luostarit ovat syntymästään asti harjoittaneet vieraavaraisuutta erityisenä palvelutehtävänä. Veljet ja sisaret pyrkivät Bosessa ja sen tällä hetkellä kolmessa muussa yhteisössä Ostunissa Pugliassa, Assisissa ja Civitella San Paolossa Rooman lähellä toivottamaan kaikki tervetulleiksi ja tavoittamaan jokaisessa Kristuksen läsnäolon, hänen, joka sanoi: "Minä olin koditon ja te otitte minut luokseni" (Mt 25:35). Kiinnitämme erityistä huomiota niihin, jotka tarvitsevat erityisen paikan pysähtyä hiljaisuudessa ja ottaa osaa rukoukseemme ja elämäämme tai käydä veljellistä keskustelua maailman ja kirkon ongelmista.

SÖKANDET EFTER ENHET ÅRET RUNT

På norra halvklotet har det blivit tradition att fira Böneveckan för kristen enhet under perioden 18–25 januari. Det var Paul Wattson som 1908 föreslog datumen eftersom de ligger mellan festdagarna för Petrus och Paulus, och därför har en symbolisk betydelse. På södra halvklotet, där januari infaller under semestertider, hittar kyrkorna ofta andra dagar att fira böneveckan, till exempel runt pingst (som Faith and Order-kommissionen föreslog 1926), vilket även det är en symbolisk tid för Kyrkans enhet. Med tanke på behovet av flexibilitet inbjuder vi er att när som helst under året använda detta material för att uttrycka den gemenskap som kyrkorna till viss grad redan har uppnått, och för att be tillsammans för den fullständiga enhet som Kristus vill att vi ska ha.

Ha en välsignad bönevecka
Redaktionskommittén

DEN BIBLISKA TEXTEN

Johannesevangeliet 11:21-27

När Jesus kom dit fann han att Lasaros redan hade legat fyra dagar i graven. Betania låg inte långt från Jerusalem, ungefär en halvtimmes väg, och många judar hade kommit ut till Marta och Maria för att trösta dem i sorgen över brodern. När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma. Marta sade till Jesus: ”Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.” Jesus sade: ”Din bror kommer att uppstå.” Marta svarade: ”Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen.” Då sade Jesus till henne: ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?” Hon svarade: ”Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen.”

INTRODUKTION AV TEMAT 2025 "TROR DU DETTA?"

Johannes 11:26

Böner och reflektioner för Böneveckan för kristen enhet 2025 har tagits fram av bröderna och systrarna i den monastiska gemenskapen Bose i norra Italien. I år är det 1 700 år sedan det första ekumeniska kyrkomötet hölls i Nicea nära Konstantinopel 325 e.Kr. Högtidlighållandet av det innebär ett unikt tillfälle att reflektera över och fira de kristnas gemensamma tro, som uttrycks i den trosbekännelse som formulerades under kyrkomötet; en tro som alltjämt är levande och bär frukt. Böneveckan 2025 innebär en inbjudan att ösa ur detta gemensamma arv och att fördjupa oss mer i den tro som förenar alla kristna.

Kyrkomötet i Nicea

Vid kyrkomötet i Nicea, som kejsar Konstantin sammankallade till, deltog enligt traditionen 318 kyrkoledare, främst från öst. Kyrkan hade varit dold och förföljd, och kunde nu börja framträda mer öppet, men fick erfarit hur svårt det var att dela samma tro i den tidens olika kulturella och politiska sammanhang. Överenskommelsen om texten i trosbekännelsen handlade om att definiera de väsentliga gemensamma grunderna för att bygga lokala församlingar som erkände varandra som systerkyrkor, samtidigt som man ömsesidigt respekterade varandras olikheter.

Oenigheter som hade uppstått bland kristna under de föregående årtiondena hade ibland urartat till allvarliga konflikter. Dessa tvister handlade om vitt skilda frågor: Kristi natur i förhållande till Fadern; frågan om ett gemensamt datum för att fira påsk och dess förhållande till den judiska påsken; motstånd mot teologiska åsikter som betraktades som splittrande; och frågan om hur man skulle kunna ta emot troende som hade övergett tron när förföljelser härjat.

Den text för trosbekännelsen som antogs använde första person plural: "Vi tror...". Den formen betonade att man ville uttrycka en gemensam tillhörighet. Bekännelsen delades upp i tre delar som tog upp de tre personerna i treenigheten, följt av en avslutning som fördömde påståenden som betraktades som heretiska. Texten i denna trosbekännelse reviderades och utökades vid kyrkomötet i Konstantinopel år 381 e.Kr., där fördömelserna ströks. Detta är den form för trosbekännelsen som kristna kyrkor idag känner igen som

---

---

den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen, ofta kallad den nicenska trosbekännelsen.

Från 325 till 2025

Trots att man vid konciliet i Nicea beslutade hur påskens datum skulle beräknas, ledde olika tolkningar till att högtiden ofta kom att firas på olika datum i öst och väst. Även om vi fortfarande väntar på den dag då vi årligen får ett gemensamt påskfirande, kommer ändå denna stora högtid att firas på samma datum av kyrkorna i både öst och väst genom ett lyckligt sammanträffande – just under detta jubileumsår 2025.

Betydelsen av det frälsningskeende som alla kristna kommer att fira på påskdagen, den 20 april 2025, har inte förändrats under de sjuttonhundra år som gått. Böneveckan för kristen enhet är en möjlighet för kristna att utforska detta levande arv på nytt och tillägna sig det på sätt som överensstämmer med samtida kulturer, som idag är ännu mer varierande än den kristnade världen var under kyrkomötet i Nicea. Att leva ut den apostoliska tron tillsammans idag handlar inte om att blåsa nytt liv i de teologiska kontroverser som fanns på den tiden, och som har fortsatt genom århundradena, utan snarare en andäktig omläsning av de bibliska grundvalarna och kyrkliga erfarenheterna som ledde till kyrkomötet och dess beslut.

Bibeltext för Böneveckan

Det var med detta i åtanke som den huvudsakliga bibeltexten valdes – Johannes 11:17–27. Temat för veckan, ”Tror du detta?” (v 26), tar sitt avstamp i den dialog Jesus och Marta hade med varandra när Jesus besökte Martas och Marias hem i Betania efter att deras bror Lasaros dött, så som evangelisten Johannes berättar.

Det står i Johannesevangeliet, i början på samma kapitel, att Jesus älskade Marta, Maria och Lasaros (v 5), men när han fick höra att Lasaros var svårt sjuk sa Jesus att den sjukdomen inte skulle ”leda till döden” utan att Guds son skulle bli ”förhärligad genom den” (v 4), och han stannade kvar där han var i två dagar till. När Jesus till sist kom till Betania, trots att han varnades för risken att bli stenad där (v 8), ”hade Lasaros redan legat fyra dagar i graven” (v 17). Martas ord till Jesus är ett uttryck för den besvikelse hon kände över att han dröjde så länge, kanske med en ton av förebråelse: ”Herre, om du hade varit här, hade min bror inte dött” (v 21). Men hennes utrop följs omedelbart av att hon uttrycker sin tillit till Jesu räddande kraft: ”Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om ” (v 22).

När Jesus försäkrar henne att hennes bror ska uppstå igen (v 23), svarar hon genom att bekräfta sin tro: ”Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen” (v 24). Jesus leder henne ett steg längre, genom att förklara sin makt över liv och död och avslöja att han är Messias. ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö” (v 25–26). Efter detta häpnadsväckande påstående utmanar Jesus Marta med en mycket direkt och djupt personlig fråga: ”Tror du detta?” (v 26).

Liksom Marta kunde inte heller de första generationerna av kristna förbli likgiltiga eller passiva när Jesu ord rörde vid och uttrännsakade deras hjärtan. De sökte uppriktigt att ge ett begripligt svar på Jesu fråga, ”Tror du detta?” Fäderna i Nicea strävade efter att hitta ord som skulle ge utrymme åt hela mysteriet med sin Herres inkarnation och lidande, död och uppståndelse. I väntan på hans återkomst kallas kristna runt om i världen att tillsammans vittna om denna tro på uppståndelsen, som för dem är källan till hopp och glädje, att delas med alla folk.

Material för varje dag under Böneveckan

De texter som föreslås för personlig eller gemensam bön för var och en av de åtta dagarna är två bibelläsningar och en psaltarpsalm. De bibliska texterna för varje dag belyser huvudteman i den nicenska trosbekännelsen.

I stället för att skriva nya reflektioner har vi låtit bibeltexterna åtföljas av korta patristiska läsningar från olika geografiska områden och kyrkliga traditioner (grekiska, syriska, armeniska och latinska). Syftet med att välja dessa korta texter är att erbjuda en inblick i det kristna tänkandet under det första årtusendet och på så sätt placera Niceamötets definitioner både i de sammanhang som gav upphov till dem och i de sammanhang som påverkades av dem. Förböner och reflektioner för varje dag inbjuder oss att aktualisera innehållet i den gemensamma tro som delats och firats i alla tider och runt hela jorden och att se med tacksamhet på den.

BIBLISKA REFLEKTIONER OCH BÖNER FÖR DE ÅTTA DAGARNA

DAG 1: GUD SOM RÅDER ÖVER UNIVERSUM: FADERSKAP OCH OMSORG

Bibelläsningar

Jesaja 63:15–17

Psaltaren 139:1–3, 13, 23, 24b

1 Korintherbrevet 8:5–6

Patristisk läsning

Från den grekiska traditionen

Begrunda kärlekens mysterier så kommer du att betrakta Faderns famn som Guds enfödde son har uppenbarat. Gud själv är kärlek, och genom kärlek kan vi skåda honom. Genom sin mystiska gudomlighet är Gud fader. Men barmhärtigheten han hyser för oss gör att han blir moder.

– *Klemens av Alexandria* (ca 150–215), *Kan den rike räddas?* 37:1–2 (sv övers Gerardus).

Till eftertanke:

1. Hur har du upplevt Guds faderliga omsorg och moderliga barmhärtighet i ditt eget liv?
2. Vad hindrar oss från att erkänna varje person som ett Guds barn?
3. Hur påverkas vår uppfattning om och relation till andra av att erkänna Gud som allas Fader?

Bön

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Vi välsignar dig, Herre, ljusens Fader:
från dig nedstiger varje god gåva och varje fullkomlig gåva.

Vi tackar och lovar dig, Herre.

Du har skapat världen och allt den rymmer, du är himlens och jordens Herre. Till alla dödliga ger du liv och andedräkt och allt.

Vi tackar och lovar dig, Herre.

Du skapade alla folk på jorden.
För dem har du fastställt tidens ordning och rummets gränser.
I människornas hjärtan har du lagt tanken på evigheten.
Vi tackar och lovar dig, Herre.

Himmelske Fader, i din stora godhet
ger du oss en livsväg genom Lagen och Profeterna.
Barmhärtige Fader, i Jesus, din Son, förkunnade du det
goda budskapet om riket.
Vi tackar och lovar dig, Herre.

Tröstens Gud,
kalla oss att följa dig.
Stärk våra händers verk.
Vi tackar och lovar dig, Herre.

Låt oss bedja.
Barmhärtighetens Fader,
förnya vår tro på dig och förena oss genom din kärlek,
så att vi kan se på varandra som dina barn,
samlas och förenas till ett.
Vi prisar dig genom Jesus Kristus, din enfödde Son,
i den helige Andes gemenskap.
Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den syriska traditionen

Vem kan betrakta Gud med ett vaket sinne och se hans majestät och betänka hans dolda natur och med sitt inre öga betrakta Guds rena och heliga natur som inte behöver något? [...] Gud som ber, och bönfäller och uppmanar varje människa att leva. Han som lider för att ge oss liv, som söker att finna oss och gläder sig mer åt vår lycka än vi själva. Han som ständigt uppmuntrar oss att ta från hans rikedomar och bära bort rikedom från hans förråd, så att vi genom hans skatter kan bli rika och inte fattiga. Han som inte gläder sig så mycket åt sitt eget liv som att vi lever.

– *Filoxenos av Mabbugh* (ca 440–523), *Tal 7*.

Från den latinska traditionen

Livets källa är det yttersta goda, från vilket livsförmågan fördelas till alla, medan han själv har livet boende i sig själv. Han tar inte emot från någon som om han behövde något. Han skänker goda gåvor till andra snarare än att låna från andra för sig själv, för han behöver oss inte [...] Vad kan då vara mer underbart än att närma sig honom och hålla sig till honom? Kan det finnas en större glädje? Vad mer kan den människa önska som har sett och fritt smakat av källan med levande vatten?
– *Ambrosius av Milano* (ca 337–397), *Brev IV, 11, 18*.

DAG 2: SKAPELSEN SOM GUDS VERK

Bibelläsningar

1 Mosebok 1:1–5

Psaltaren 148:1, 3, 9–14

Romarbrevet 8:19–23

Patristisk läsning

Från den grekiska traditionen

Gud kan inte skådas med mänskliga ögon, men ses och uppfattas genom sin försyn och sina verk. Det är uppenbart för den som ser ett fullt utrustat fartyg segla in från havet och lägga till i en hamn, att det har en rorsman som styr det. På samma sätt måste också vi begripa att Gud är universums rorsman, även om han inte är synlig för kroppsliga ögon eftersom han är ofattbar.

– *Theofilos av Antiokia* (100-talet), *Till Autolykos, I:5*.

Till eftertanke:

1. Vi tror att Gud är närvarande i hela skapelsen även om hans närvaro ibland är svårt att uppfatta.
2. Skapelsen är en gåva från Gud men den är utsatt för lidanden som ofta tillfogas av människor. Hur kan vi bli bättre på att se att vi har ansvar för dess vård och bevarande?
3. Om möjligt, tillbringa lite tid i naturen och erfär hur den förbinder oss med Skaparen.

Bön

Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Vi prisar dig och tackar dig,
Gud, trofast i din kärlek,
för de stora tecknen på din nåd
och din barmhärtighet med hela skapelsen.

Välsignad vare du, Herre!

Du har skapat allting.
Du betygade att det var gott,
för din Ande bor i dem alla
och de tillhör dig,
Herre, du som älskar det levande.

Välsignad vare du, Herre!

Vi bekänner, Herre, din härlighet som syns
i universums enorma stjärnströdda vidder och
i det minsta frö till liv.

Vi tackar för dina händers verk
och för att du skapat alla människor.

Välsignad vare du, Herre!

Välsignad är du för luften som ger oss liv.
Välsignad är du för jorden som när oss.
Välsignad är du för vattnet som släcker vår törst.
Välsignad är du för elden som värmer oss.

Välsignad vare du, Herre!

Vi ger röst åt hela skapelsen och samlar varje sorg och glädje,
när vi prisar och tackar dig.

Herre Gud, du gjorde allting,
och snart kommer du att förvandla dem,
klä dem i din härlighet.

Välsignad vare du, Herre!

Låt oss bedja.

Herre Gud, ljusens Fader,
styrk våra hjärtan i förväntan och hopp när vi arbetar för enhet och
tillsammans söker hela skapelsens harmoni.

Låt oss vara brinnande lampor,
till den dag då din Son kommer i härlighet,
tillsammans med alla sina helgon i det eviga riket.
Välsignad är du, nu och i all evighet.
Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den syriska traditionen

Den första bok Gud givit åt förnuftsvarer är de skapade tingens väsen. Den andra, som är skriven med bläck, är ett tillägg som kom efter överträdelsen.

– *Isak av Nineve* (600-talet), *Första samlingsen*, 5.

Från den latinska traditionen

Alltet skapades ur intet, och dess existens skulle återigen sjunka tillbaka till intet om inte ursprunget till allting själv uppehöll det med sin försyns hand.

– *Gregorius den store* (ca 540–604), *Moraliska reflektioner över Jobs bok*, *XVI:37, 45*.

DAG 3: SONENS INKARNATION

Bibelläsningar

Jeremia 33:14–16

Psaltaren 72:7, 12, 16–17

Johannesevangeliet 1:1–14

Patristisk läsning

Från den armeniska traditionen

Han tog på sig alla mänskliga lidanden, undantaget synden. Det vill säga: Han som ger mat åt allt levande hungrade. Han som ger livets vatten åt sina troende törstade. Han som är de trötta vila kände trötthet. Han som alltid höll Israel vaksamt sov. Han som ska torka bort varje tår från allas ögon grät [...] Han tog på sig vår kropp som kan lida, så att han som är oförmögen att lida kunde lida med den lidande kroppen och han som är odödlig kunde dö med den dödliga kroppen, för att befria

---

---

oss som är skyldiga.

– Gregor av Skevra (1100/1200-talet), *Om sann tro och renlevnad i dygderna*, 15–17

Till eftertanke:

1. Hur inspirerar och formar tron på Jesus, Guds inkarnerade Son, våra liv?
2. Hur har du upplevt Kristi tröstande närvaro i ditt liv?
3. Varhelst vi ser någon som är törstig, hungrig, gråtande eller lidande, är Kristus närvarande.

Bön

Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!

Guds Ord, du blev kött och kom för att bo bland oss.

Du har delat vårt liv i allt;

du dog så som vi alla dör.

Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!

Davids son, du som var efterlängtd av de rättfärdiga och profeterna,

du har framburit ett glädjebud för de fattiga;

du har förkunnat en nådens tid från Herren.

Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!

Du kom för att bryta slaveriets bojar;

du vandrade omkring och gjorde gott;

du har öppnat vägen till Guds närvaro för alla.

Du kom in i världen i svaghet och fattigdom;

du har skingrat de övermodiga med din ödmjukhet;

du kallar de som är trötta och tyngda av bördor till dig.

Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!

Du är Guds lamm och vår herde, Guds tjänare och vår Herre;

du gjordes till ett med synden för vår skull, vår förlössare.

Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!

Låt oss bedja.

Herre Gud, vår Fader,

dra vår blick till dig så att vi tillsammans

---

kan vandra från mörker till ditt ansiktes ljus,
som uppenbarats för oss i Jesus, din Son och vår broder,
som lever med dig och den helige Ande nu och i evighet.
Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den syriska traditionen

Nu när de högsta och lägsta varelserna har blivit ett, finns det inte längre högt och lågt. Gud har till och med framträtt på jorden och vår [mänskliga] natur har stigit upp till himlen. När Gud kom ner till oss blev jorden himlen och när Sonen, en av oss, upphöjdes, blev himlen jorden. Himmel och jord blev ett.

– *Abdisho bar Bahriz* (800-talet), *Kommentar till Kyrkans högtider*, s. 58.

Från den grekiska traditionen

Detta är Herrens nåd, detta är Herrens sätt att återställa människorna. Han led för att bereda frihet från lidande för dem som lider i honom. Han steg ned för att resa oss upp. Han var med om att födas, så att vi skulle älska honom som är oskapad. Han gick ner i förgängelsen, för att det förgängliga skulle kläs i odödlighet. Han blev svag för vår skull för att vi ska stå upp med kraft. Han steg ner till döden för att ge oss odödlighet och ge liv åt de döda. Slutligen, han blev människa för att vi som mänskligt sett dör ska leva på nytt, och döden inte längre råda över oss.

– *Athanasios av Alexandria* (ca 295–373), *Festbrev*, 10:8, 19.

DAG 4: PÅSKMYSTERIET: JESU INKARNATION, LIDANDE, DÖD OCH UPPSTÅNDELSE

Bibelläsningar

2 Mosebok 3:7–8

Psaltaren 16:5, 7, 10, 11

Filipperbrevet 2:5–11

Patristisk läsning

Från den latinska traditionen

Gud Fadern var full av barmhärtighet. Han sände sitt skapande Ord som kom för att frälsa oss och uppehöll sig på samma ställe och i samma omgivning som där vi miste livet, och han löste fångelsets bojar. Hans ljus uppenbarades och skingrade mörkret i fångelsets dunkel. Han helgade vår födelse och förintade döden när han löste just de bojar som vi var bundna med.

– *Irenaeus av Lyon* (ca 135–198), *Bevis för den apostolisk förkunnelsen*, 38 (sv övers Olof Andréén).

Till eftertanke:

1. Vi vet att vi alla kommer att dö. Hur förändras sättet vi förhåller oss till den verkligheten av tron på att Jesus utplånar döden?
2. ”Gud låter sig trängas ut ur världen upp på korset, Gud är vanmäktig och svag i världen, och blott så är han hos oss och hjälper oss.” (Dietrich Bonhoeffer)
3. Som den Uppståndne är Jesus med oss till tidens slut. På vilka sätt uppmuntrar det dig i ditt dagliga liv att han är din medvandrare?

Bön

Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.

Välsignad är du, Kristus, den förstfödde av allt skapat:
du är krönt med härlighet och ära.

Vi prisar och ärar dig, Herre.

För ditt namn ska alla knän böjas, i himlen,
på jorden och under jorden,
och alla tungor bekänna att du är Herre.

Vi prisar och ärar dig, Herre.

Låt oss glädja oss och sjunga lovsånger till dig Kristus,
Faderns älskade Son:

du är den Uppståndne, du kallar oss att leva i dig.

Vi tillber dig, vi ärar dig,

ty du är konungarnas Konung och herrarnas Herre:

du har öppnat himmelriket för oss.

Vi prisar och ärar dig, Herre.

Vi tackar dig i alla stunder och vi välsignar ditt namn:
du är med oss alla dagar till tidens slut.

Vi prisar och ärar dig, Herre.

Låt oss bedja.

Herre vår Gud,
genom att förhärliga din Son Jesus har du befriat oss från döden.
Genom hans uppståndelse, väck våra slumrande hjärtan,
upplys alla som söker dig och låt morgonstjärnan lysa över oss,
Jesus Kristus, den levande, som är Herre i evighet.
Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den grekiska traditionen

Det är av medlidande med människosläktet som frälsaren har nedstigit till jorden. Ja, han bar vårt lidande redan innan han led på korset, innan han antog vårt kött. Om han inte hade lidit skulle han inte ha kommit för att dela den mänskliga tillvaron med oss. Han led först och nedsteg sedan. Men vad är detta lidande som han genomgick för oss?

Det är kärlekens lidande.

– *Origenes av Alexandria* (ca 185–254), *Homilior över Hesekiel*, 6:6 (sv övers Gerardus).

Från den syriska traditionen

Kroppen tackar dig, för att den räddades genom din förnedring. Den var ett vilselett får, och lejonet låg i bakhåll för att lemlästa den; synd är det odjur som i hemlighet sliter den i stycken. [...] I stället för vår kropp överlämnade du din kropp till den död som förtärde oss utan att mättas. Bara genom dig mättades och tillintetgjordes den.

– *Efraim Syriern* (ca 306–373), *Hymn om jungfruligheten*, 37:5

DAG 5: ANDEN: LIVETS OCH GLÄDJENS GIVARE

Bibelläsningar

Hesekiel 36:24–28

Psaltaren 104:24–25, 27–29, 33–34

Johannesevangeliet 3:4–8

Patrist läsning

Från den syriska traditionen

Det är inte rätt att säga om den helige Anden att han flyr undan oss när vi syndar och återvänder när vi omvänder oss [...] Vilken nytta har jag av den helige Anden om han kommer och bor i mig först efter att jag blivit rättfärdig? Om han inte finns i mig när jag faller och räcker mig handen för att resa mig upp, hur kan jag då märka av hans hjälp? Vad är det för en läkare som lämnar den sjuke när han blir sjuk för att sedan komma tillbaka till honom när han blivit frisk igen? Är det inte så att läkaren ser till den sjuke när han är sjuk?

– *Filoxenos av Mabbugh* (ca 440–523), *Om den helige Ande* (sv övers Johan Andersson).

Till eftertanke

1. Guds Ande förnyar jordens ansikte varje dag och kallar oss att samarbeta.
2. Vad är källorna till glädje i ditt liv och hur är de relaterade till den helige Ande?
3. Var ser vi att den helige Ande verkar genom att övervinna våra splittringar och dra oss in i en djupare enhet, och hur kan vi delta i detta arbete?

Bön

Refräng: Amen, amen! Halleluja!

Du är Anden som blåstes över Adams ansikte,
som gjorde mänskligt kött till en levande varelse.

Amen, amen! Halleluja!

Du är Anden som ges av den Uppståndne:
våra synder har förlåtits.

Amen, amen! Halleluja!

Du är Anden som utgöts på pingsten:
du öppnade vägen för evangeliet att nå alla människor.

Du är Anden som väcker vår bön:
vi är burna av Guds kärlek.

Amen, amen! Halleluja!

Du är Guds Ande, utgjuten över de döda:
gravarna ska öppnas och de döda ska uppstå.

Amen, amen! Halleluja!

Låt oss bedja.

Gud vår Fader,

du har uppenbarat för oss ditt livs underbara mysterium
genom att sända din Son till världen

och dela med oss din Ande, helighetens och glädjens Ande.

Låt oss glädja oss i Anden

som förnyar jordens ansikte och drar oss mot enhet.

Vi bekänner vår tro på dig, den ende Guden, trefaldigt helig:

Fader, Son och helig Ande.

Välsignad är du, nu och i evighet.

Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den grekiska traditionen

Detta är min Gud, alla herrars Herre, som ensam sträckte ut himlen och stadfäste jordens bredd under den, [...] som grundade jorden ovanpå vattnet och gav jorden den anda som när den. Det är hans andedräkt, som ger liv åt allting. Om han skulle hålla tillbaks sin anda skulle allt förgås. Denna anda finns i din andhämtning och skälver i ditt bröst. Du andas Guds anda – och du vet det inte.

– *Theofilos av Antiochia* (100-talet), *Till Autolykos, I:7* (sv övers Gerardus).

Från den latinska traditionen

”Er fader i himlen skall ge helig Ande åt dem som ber honom.” Detta är den Ande i kraft av vilken kärleken utgjuts i våra hjärtan, den som får oss att följa Guds bud genom att älska Gud och vår nästa. Detta är den Ande i vars kraft vi ropar: ”Abba! Fader!” Det är alltså Anden som ger oss

förmågan att be, och det är samma Ande som vi längtar efter att ta emot. Det är Anden som får oss att söka, och som vi önskar att finna.

– *Augustinus av Hippo* (354–430), *Utläggning över Psaltaren 118, 14:2*.

DAG 6: K YRKAN: DE TROENDES GEMENSKAP

Bibelläsningar

Jesaja 2:2–4

Psaltaren 133

Efesierbrevet 4:1–6

Patristisk läsning

Från den latinska traditionen

Kyrkan är en enhet som genom att ständigt fortsätta växa utsträcks till en vidare skara av människor. Solen har många strålar, men de utgår likväl från en och samma källa. Likaså har trädet många grenar, men har trots det bara en enda, hård och seg rot. [...] På samma sätt är det med Kyrkan. När hon övergjutits med Herrens ljus sprids strålarna över hela jorden, men likväl är det ett enda ljus som sprids överallt utan att kroppens enhet splittras. Hon utsträcker sina grenar över hela jorden genom sin överflödande rikedom.

– *Cyprianus av Karthago* (ca 210–258), *Om Kyrkans enhet*, 5
(sv övers Erik Claesson).

Till eftertanke:

1. Kyrkan är kallad att sprida Kristi ljus över världen. Var upplever du denna verklighet i dina egna sammanhang?
2. Även om Kyrkan i Kristus är en enda kropp, är kyrkorna historiskt uppdelade. Hur har du upplevt smärtan från denna splittring?
3. Kyrkan som den helige Andes gemenskap, fridens och fredens givare, sänds ut för att leva och sprida budskapet om fred och frid i världen. På vilka sätt kan kyrkorna möjliggöra för sina medlemmar att uppfylla denna kallelse?

Bön

Refräng: Herre, hör vår bön!

Vid den tomma graven anförtrodde du nyheten om din uppståndelse åt kvinnorna:
befria alla evangeliets budbärare från rädsla.

Herre, hör vår bön!

På vägen till Emmaus förklarade du lagen och profeterna för lärjungarna: öppna våra sinnen så att vi förstår Skrifterna.

Herre, hör vår bön!

I övre salen gav du dina vänner din frids gåva:
hjälp oss att behålla denna frid och fred genom vår ömsesidiga kärlek.

Herre, hör vår bön!

Vid stranden utnämnde du Petrus till herde över din flock:
upprätthåll med din Ande ledarna för våra gemenskaper,
församlingar och kyrkor.

Herre, hör vår bön!

Du samlade de skingrade lärjungarna på berget innan du
återvände till Fadern:
ge enhet i tro och kärlek till alla som tror på dig.

Herre, hör vår bön!

Låt oss bedja.
Himmelens och jordens Gud,
din Son Jesus Kristus har uppenbarat dig som vår Fader
och lovat oss din gåva, den helige Ande:
ge din Kyrka kraft att övervinna våra splittringar som
väcker anstöt,
så att vi kan vittna om livet i gemenskap med dig,
i vår trosbekännelses enhet
och i kärleken till ömsesidig tjänst.
Genom Kristus, vår Herre.
Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den armeniska traditionen

Heliga fäder och sanningens lärare! Ledare och herdar för Kristi hjord!
Ni som leder och förvaltar Guds hus! Idag ser jag er samlade i en ande
och i en kropp, i trohet mot honom som är huvudet för alla. Vem har
fört er till denna fridfulla hamn av fred, ni fredsskapare i världen, om
inte den helige Ande som har skänkts till oss från himlen som vår frid?
Och för vilket syfte, om inte för att börja bygga Guds tempel som revs
ner och förstördes, som det ondas upphovsman förgjorde?

– *Nerses av Lambron (1152–1198), Synodalt tal.*

Från den grekiska traditionen

Oräkneligt många är de män, kvinnor och barn, vilka är vitt skilda i fråga om ursprung och utseende, hemland och språk, klass och ålder, kunskap och yrke, levnadssätt, seder och böjelser, vetenskap och ära, öde, humör och vanor, men som i Kyrkan alla blir till ett, pånyttfödda och återskapade i Anden. Alla blir märkta av en gudomlig prägel: att vara i Kristus och bära hans namn. Detta enkla, enande och obrytbara tillstånd, som de har del i genom tron, tillåter inte längre de många och djupgående skillnader mellan dem att spela någon roll, eftersom alla gemensamt relaterar till och möts i [Kyrkan].

– *Maximos Bekännaren* (ca 580–662), *Mystagogi, I*.

DAG 7: DOPET IN I HERRENS DÖD OCH UPPSTÅNDELSE

Bibelläsningar

Mika 7:18-19

Psaltaren 51:1, 7, 10, 12

Matteusevangeliet 28:16–20

Patristisk läsning (kongruens)

Från den grekiska traditionen

Sådan är kraften i tron på Kristus, sådan är hans överflödande nåd:

Liksom elementet eld, när det möter malm från gruvan, genast förvandlar jord till guld, så gör dopet dem som tvags till guld istället för lera. Anden faller då som eld in i våra själar, bränner upp ”bilden av det jordiska”, och frambringar ”bilden av det himmelska”: nyskapad, ljus och glittrande, som från smältugnen.

– *Johannes Chrysostomos* (ca 350–407), *Homilia över Johannesevangeliet, X:2*.

Till eftertanke:

1. Kristna döps in i Kristi död och uppståndelse. Vad betyder ditt dop för dig idag?
2. Synden förfular oss på olika sätt. Genom dopet befriar Gud oss från denna förnedring.
3. Trots olika kyrkliga traditioner och praxis, hur påverkar bekännelsen

---

”en Herre, en tro, ett dop” (Ef. 4:5) våra relationer med andra kristna?

Bön

Refräng: Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För att du har kallat oss till tro i dopet,
för den gemenskap vi delar i det nya förbundet,
för din närvaro i den heliga Kyrkan.

Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För vittnesbördet från förföljda kristna,
för lidandet i deras martyrium,
för deras deltagande i Kristi lidande.

Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För alla som kyrkans ledare som är satta att tjäna gemenskapen,
för dem som ber och arbetar för försoning mellan kyrkorna,
för dem som ger sina liv åt enheten.

Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

Låt oss bedja.

Gud, vår Fader, vi prisar dig och välsignar ditt namn.

Tag emot vår tacksägelse för den enhet kristna redan har i
bekännelsen till Herren Jesus.

Vi ber dig, påskynda den dag då vi ser det fulla ömsesidiga erkännandet
av våra kyrkor i en sådan gemenskap som du önskar, och för vilken din
Son bad. Vi ber detta i den helige Andes kraft.

Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den syriska traditionen

Guds Son steg ned från himlen, blev människa och upphöjde dig från
avgrunden, så att du skulle bli en Guds son. Han blev din broder i
en livmoder fylld av helighet och gjorde dig till sin broder i dopets
livmoder [...] En Guds son gjorde han av dig, tillsammans med sig, i
vattnet, så att han, den enfödde, får bröder genom den andra födelsen.

Ja, han blev själv människa genom en andra födelse, och genom denna

---

---

andra tillblivelse gjorde han av dig en Guds son.

– *Jakob av Serugh* (ca 451–521), *Tal 10*.

Från den latinska traditionen

Människa, du vågade inte lyfta ditt ansikte mot himlen, du sänkte dina ögon mot marken – och plötsligt fick du ta emot Kristi nåd. [...] Lyft då dina ögon mot Fadern, som har fött dig genom dopet, mot Fadern som har återlöst dig genom sin Son, och säg: ”Vår Fader!”

– *Ambrosius av Milano* (ca 337–397), *Sakramenten, V:19*

DAG 8: VÄNTAN PÅ RIKET OCH DET KOMMANDE LIVET

Bibelläsningar

Uppenbarelseboken 21:1–4

Psaltaren 85:8, 10–12

Lukasevangeliet 12:35–40

Patristisk läsning

Från den syriska traditionen

Den människa som lever i kärlek i denna skapelse andas det liv som kommer från Gud. Redan i denna värld andas hon återfödelsens luft. I denna luft kommer de rättfärdiga att glädja sig vid uppståndelsen. Kärleken är det rike som vår Herre mystiskt lovade lärjungarna att de skulle äta av i hans rike. För när vi hör honom säga ”Ni skall äta och dricka vid mitt rikets bord”, vad skulle vi äta, om inte kärlek? Kärleken, snarare än mat och dryck, är tillräcklig för att nära en människa. Detta är det vin som ”gläder människans hjärta”. Välsignad är den som dricker av det vinet!

– *Isak av Nineve* (600-talet), *Första samlingen, 43*.

Till eftertanke:

1. Kärlek kommer att vara verkligheten i Guds rike.

Konkreta handlingar av godhet gör detta rike närvarande i våra liv.

2. Genom att leva i förväntan på Guds rike, hur kan vi vara med och konkret skapa tecken på det kommande riket i världen idag?

---

3. Vi kallas att vara redo för Herrens andra ankomst. Hur förbereder vi oss för den?

Bön

Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Kristus, du som blev fattig för vår skull
och som lovar att de fattiga ska ärva himmelriket,
du fyller oss med dina rikedomar.

Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Jesus, som har ett milt och ödmjukt hjärta,
som uppenbarar en ny värld för dem som förtröstar på dig,
du ger oss din fullhet.

Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Kristus, som föll på knä och bad med ansiktet mot
marken, du som mitt i sorgen banade en tröstens väg,
du är glädjen som ingenting och ingen kan ta ifrån oss.

Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Jesus, som störtar härskare och makter
och som klär fredsstiftare härlighetens klädnad,
du förvandlar oss till din avbild.

Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Kristus, barmhärtig och medlidande,
som på korset förlät rövaren som dog tillsammans med dig,
vi bönfäller dig: Tänk på oss när du kommer med ditt rike.

Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Låt oss bedja.

Herre, påskynda din stora och härliga dag! I vårt mörker är
det många män och kvinnor som inte längre hoppas. Bevara
trons låga i de svagas och lidandes hjärtan. Må Kyrkan vara
en trogen budbärare av din son Kristus seger över döden,
och en fyrbåk för förväntan på hans återkomst i härlighet.
Han är den Levande, med dig och den helige Ande, nu och i
evighet. Amen.

Alternativa patristiska läsningar

Från den grekiska traditionen

Du är den, Herre, som har befriat oss från fruktan för döden. Du är den som har gjort målet för det jordiska livet till början av det sanna livet. Du är den som för en tid låter våra kroppar vila i sömn och åter väcker oss vid den sista basunens ljud. Du är den som anförtror åt jorden vårt stoft, som du har format med dina egna händer. Åter ger du liv åt din gåva, du förvandlar genom odödlighet och skönhet det i oss som är dödligt och oformligt. [...] Du är den som för oss har öppnat vägen till uppståndelsen genom att bryta ned dödsrikets portar och göra dödens herre maktlös.

– *Gregorios av Nyssa* (ca 335–395), *Den heliga Makrinas liv*, 24 (sv övers Sten Hidal).

Från den latinska traditionen

Genom hoppet ammar Gud oss, ger oss näring, stärker oss och ger oss tröst i detta strävsamma liv. I hoppet sjunger vi ”halleluja”. Se bara vilken glädje det finns i hoppet! Hur kommer då själva verkligheten att vara! Du undrar hur det kommer att bli. Lyssna på vad som står skrivet: ”De får njuta överflödet i ditt hus.” Det är den verkligheten hoppet handlar om. Vi är törstiga och vi är hungriga. Det måste innebära att vi ska bli mätta. Hungriga längs vägen, mättade när vi kommer hem. När ska vi bli mättade? ”Jag ska bli mättad när din härlighet uppenbaras.” [...] Då kommer det att bli ”halleluja” på riktigt, medan det nu bara är som ett hopp.

– *Augustinus av Hippo* (354–430), *Predikningar*, 255:5.

PLAKAT OM TVÅ EKUMENISKA BÖNDAGAR ÅR 2025

"Tror du detta?"
(Johannes 11:26)

Böneveckan och ansvarsveckan för samman viktiga teman i anknytning till religioner, fred, mänskliga rättigheter och rättvisa. Böndagarna under ekumeniska böneveckan den 18 januari och under ekumeniska ansvarsveckan den 24 oktober påminner oss om de här frågorna.

Temat under årets bönevecka är uppmuntrande och ställer oss alla frågan: "Tror du detta?" Det påminner oss om att tro i bästa fall kan vara en resurs som förenar och bygger broar mellan olika kulturer och människor. Vi kan ha olika åsikter, men vi kommer bäst överens om vi samtalar med varandra, om vi lyssnar och bygger upp förtroende.

Fred, mänskliga rättigheter och rättvisa är grundläggande värden som vi måste värna om. De är grundpelare i vårt samhälle, där varje människa är värdefull. Kärlek till vår nästa bygger på samarbete, omsorg och ömsesidig respekt. De värderingarna är närvarande i kyrkligt arbete, vare sig det gäller ungdomsarbete, utlandshjälp eller diakoni.

Vårt samhälle behöver gemenskaper som håller fast vid fredsarbetet även i svåra tider. När människor slår samman sina resurser kan de uppnå mycket, inte bara här hemma utan även globalt. Låt oss alltså bygga en bättre och med fredlig värld tillsammans.

Helsingfors 24.10.2024

Republikens president
Alexander Stubb

BIBELTEXTER FÖR BÖNDAGARNA 2025

18.1. Böndagen för kristen enhet

Jesaja 43:10-13

Men ni är mina vittnen, säger Herren, min tjänare, den som jag har utvalt, för att ni skall få insikt och tro mig, förstå att jag är Gud. Ingen gud har blivit till före mig, ingen skall komma efter mig. Jag, jag är Herren, ingen annan än jag kan ge räddning. Det var jag som förutsade och förkunnade, ingen främmande gud ibland er. Ni är mina vittnen, säger Herren. Jag är Gud, också i framtiden är jag densamme. Ingen kan rycka något ur min hand, det jag gör kan ingen göra om intet.

2 Korinthierbrevet 4: 10-14

Alltid bär jag med mig i min kropp den död som Jesus fick lida, för att också Jesu liv skall bli synligt i min kropp. Ty jag, som är vid fullt liv, utlämnas för Jesu skull ständigt till att dö, för att också Jesu liv skall bli synligt i min dödliga kropp. Alltså verkar döden i mig och livet i er. Jag har samma trosvisa ande som i skriften, där det står: Jag tror, därför talar jag. Också jag tror, och därför talar jag. Jag vet ju att han som uppväckt herren Jesus skall uppväcka mig med Jesus och låta mig träda fram tillsammans med er.

Evangelium enligt Johannes 11:17-27

När Jesus kom dit fann han att Lasaros redan hade legat fyra dagar i graven. Betania låg inte långt från Jerusalem, ungefär en halvtimmes väg, och många judar hade kommit ut till Marta och Maria för att trösta dem i sorgen över brodern. När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma. Marta sade till Jesus: »Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.« Jesus sade: »Din bror kommer att uppstå.« Marta svarade: »Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen.« Då sade Jesus till henne: »Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?« Hon svarade: »Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen.«

24.10. Böndagen för fred, mänskliga rättigheter och internationellt ansvar

Jesaja 26:12-14,19

Herre, ge oss välgång, allt vad vi gör är ditt verk.

Herre, vår Gud, har vi haft andra härskare än dig?

Endast ditt namn vill vi bekänna.

De döda får inte liv igen, skuggorna uppstår inte.

Så har du straffat och förgjort dem och utplånat minnet av dem.

Dina döda skall få liv igen, deras kroppar skall uppstå.

Vakna och jubla, ni som vilar i mullen!

Ty din dagg är en ljusets dagg, du låter den falla över skuggornas land.

Kolossierbrevet 3:9-15

Ljug inte för varandra, ni har ju klätt av er den gamla människan och hennes vanor och klätt er i den nya, som förnyas till verklig kunskap och blir en bild av sin skapare. Då är ingen grek eller jude, omskuren eller oomskuren, barbar, skyt, slav eller fri. Nej, Kristus blir allt och i alla. Som Guds utvalda, heliga och älskade skall ni alltså klä er i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod. Ha fördrag med varandra och var överseende om ni har något att förebrå någon. Liksom Herren har förlåtit er skall också ni förlåta. Men över allt detta skall ni ha kärleken, det band som ger fullkomlighet. Låt Kristi frid råda i era hjärtan, den som ni kallades till som lemmar i en och samma kropp. Visa er tacksamhet.

Evangelium enligt Johannes 14:27-31

Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet. Ni hörde att jag sade till er: Jag går bort och kommer till er igen. Om ni älskade mig skulle ni vara glada över att jag går till Fadern, ty Fadern är större än jag. Detta säger jag er innan det sker, för att ni skall tro det när det har skett. Jag säger inte mycket mer till er, ty nu kommer världens härskare. Han har ingen makt över mig. Men världen måste få veta att jag älskar Fadern och gör som Fadern har befallt mig. Kom, låt oss gå härifrån.

KOMMUNITETEN I BOSE

Den monastiska gemenskapen i Bose strävar efter att i vår tid gestalta det monastiska levnadssättet genom att ingå i den tradition som är karakteristisk för kristna i både öst och väst och som inneburit att män och kvinnor allt sedan de första århundradena har övergett allt för att försöka leva ut evangeliet radikalt i celibat och förenade i gemenskap.

Bose grundades 1968 på initiativ av broder Enzo Bianchi, tillsammans med några bröder och systrar. Det har varit en ekumenisk kommunitet ända från början eftersom kristna från olika kyrkor fanns med redan bland de första som avlade sina löften 1973. Det är därtill en kommunitet med både män och kvinnor, som lever i celibat som ett gensvar på Kristi kallelse. Idag erkänns den av den Romersk-katolska kyrkan som ett kloster sui iuris med stiftsrättigheter – det vill säga förankrad i de lokala församlingarna i Piemonte, och samtidigt ett kloster som är helt självständigt i sin interna förvaltning och där alla medlemmar, som tillhör olika kristna kyrkor, åtnjuter samma rättigheter.

Bröderna och systrarna i Bose, som utövar sitt sökande efter Gud genom att följa Jesus Kristus, strävar efter att leva ut en evangelisk radikaliteten i celibat och ett gemensamt liv, i lydnad, fattigdom och stabilitet enligt Boses regel, och de inspireras av de stora monastiska traditionerna från öst och väst. I detta sätt att leva, som är grundat i dopet och närt av eukaristin, sätter bröderna och systrarna högt värde på de insikter som kommit genom den ekumeniska rörelsen och genom Andra Vatikankonciliet läror.

Bröderna och systrarna i Bose strävar efter enkelhet och det mest väsentliga i livet: det är ett klosterliv som består av bön och arbete, för att utföra det enda sanna ”arbetet” för den monastiska brodern eller systemen: att tro på och leva i den som Gud har sänt, Jesus Kristus.

Tre gånger om dagen samlas kommuniteten för gemensam bön och omgärdar så tiden med att sjunga psaltarpsalmer och lyssna på Guds ord som förkunnas i Skriften, enligt den mycket gamla tradition som Kyrkan har ärvt från Israels folk. Det faktum att vi tillhör olika kristna samfund har lett till att vi har formulerat en egen version av tidegården,

---

---

som är lämplig att bedjas av alla kristna. Så föddes *Preghiera dei Giorni*, som publicerades första gången 1973 och därefter upprepade gånger har utökats och utvecklats för att ha en ekumenisk daglig liturgi som är organisk och i samklang med vår vardag. Samtidigt som man behållit den struktur som är karakteristisk för västlig liturgisk bön, bygger den på de rika liturgiska och trosrättliga arven från kyrkor i både öst och väst, vilket innebär att den kan vara till hjälp för bönelivet när olika kristna grupper och samfund vill be tillsammans och samtidigt respektera varandra skillnader.

Den gemensamma bönen genljuder i varje broder och systems liv genom personlig bön, främst *lectio divina* – en andlig läsning av bibeltexter – som också gästerna erbjuds att dagligen praktisera under ledning av en medlem i komuniteten. På lördagskvällar samlas komuniteten och gästerna för en bönevaka som en förberedelse för söndagens eukaristi. De lyssnar till söndagens bibeltexter och priorn, eller en broder eller syster utsedd av honom, hjälper komuniteten att urskilja hur den skriftställena i lektionariet belyser varandra på ett andligt plan.

Alla bröder och systrar arbetar, och försörjer sig på så sätt med sina egna händer, efter apostlarnas och fädernas exempel, och engagerar sig i olika aktiviteter som kan förändras över tid. Även om det inte finns något specifikt arbete för den monastiska komuniteten, utförs olika arbeten för att tillgodose gemenskapens, gästernas, de fattigas och kyrkornas behov. Grönsaksodlingar, fruktträdgårdar, olivlundar, vingårdar, ikon- och ljusverkstäder, ett snickeri, ett förlag, liksom biblisk och patristisk forskning och studier av den stora judiska och kristna traditionen är några av de yrkesverksamheter som utvecklats hittills.

Gästfrihet har utövats ända sedan klosterlivets ursprung. I Bose och i dess mindre komuniteter – för närvarande tre: i Ostuni i Apulien, i Assisi och i Civitella San Paolo nära Rom – eftersträvar bröderna och systrarna att välkomna alla och att i varje människa skönja närvaron av Kristus som sa: ”Jag var en främling och du välkomnade mig” (Matt 25:35). Särskild uppmärksamhet ägnas åt dem som behöver en plats att vara för sig själva på, för att ta en paus i stillhet, för att delta i våra böner och våra liv eller för samtal om världens och Kyrkans problem.

ERITYISET KIITOKSET Bosen työryhmälle ja kansainväliselle työryhmälle, jotka valmistelivat aineiston.

SÄRSKILD TACKSAMHET riktas till arbetsgruppen i Bose och den internationella arbetsgruppen som förberedde materialet.

Revd Fr Martin Browne OSB
Dicastery for Promoting Christian Unity

Sr Leticia Candelario Lopez FMVD
Verbum Dei Missionary Fraternity

Revd Fr Miguel Desjardins
CCN Bishops' Conference of France

Revd Dr Philip Halikias
Hellenic College Holy Cross

Dr Andrej Jeftić
Revd Dr Mikie Roberts
World Council of Churches

Pastor Dr Jochen Wagner
Association of Christian Churches of Germany

Dr Clare Watkins
University of Roehampton

Bosen yhteisö / Kommuniteten i Bose:
Br Sabino Chialà *Prior*
Br Guido Dotti
Sr Sylvie Maubon
Br Matteo Nicolini Zani

ISÄ MEIDÄN -RUKOUKSEN PÄIVÄ 18. TAMMIKUUTA

Suomen Ekumeenisen Neuvoston Paikallisekumenian jaosto kutsuu kaikkia seurakuntia ja kristittyjä rukoilemaan yhdessä Herran rukouksen eri puolilla Suomea. Ajankohtana on ekumeenisen rukousviikon ensimmäinen päivä 18. tammikuuta klo 18. Kehotamme rukoilemaan ekumeenisella sanamuodolla:

*Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi
myös maan päällä
niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille anteeksi velkamme
niin kuin mekin annamme anteeksi
velallisillemme.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima
ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.*

Haasta seurakuntasi mukaan, tai liity mukaan yhteiseen rukoukseen Ekumeenisen Neuvoston YouTube-kanavalla!

FADER VÅR -BÖNENS DAG 18 JANUARI

Sektionen för lokalekumenik vid Ekumeniska Rådet i Finland inbjuder alla församlingar och kristna att tillsammans be Herrens bön runtom i Finland. Tidpunkten sammanfaller på Ekumeniska böneveckans första dag 18 januari kl. 18. Vi uppmanar människor att be med enligt den ekumeniska ordalydelsen:

*Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden
så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står
i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och
äran, i evighet.
Amen.*

Utmana din församling att delta, eller medverka i den gemensamma bönen på Rådets YouTube-kanal!

Rakastu Raamattuun

Förälska dig i Bibeln

RAKASTU RAAMATTUUN -PÄIVÄ 21. TAMMIKUUTA

Rakastu Raamattuun -päivää vietetään vuosittain 21.1. Sen tarkoituksena on nostaa esille Raamatun merkitys kristityn ja seurakuntien ydinkirjana sekä rohkaista aktiiviseen Raamatun äärellä olemiseen, sen lukemiseen ja monipuoliseen käyttöön niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin hengelliseksi rakennukseksi. Seurakuntia ja yhteisöjä kehotetaan nostamaan esille Raamatun aktiivinen käyttö joko 21.1. tai muulloin ekumeenisen rukousviikon aikana. **Rakasturaamattuun.fi**-sivustolta löytyy monenlaisiin tarpeisiin ja eri kohderyhmille suunnattuja raamattumateriaaleja. Käy tutustumassa!

FÖRÄLSKA DIG I BIBELN -DAGEN DEN 21 JANUARI

Förälska dig i Bibeln -dagen firas årligen. Syftet är att lyfta fram Bibelns betydelse som kristnas och församlingars kärnbok samt uppmantra till aktivt bibelläsande och mångsidig användning av Bibeln för andlig uppbyggelse för både individer och gemenskaper. Församlingar och gemenskaper uppmanas att lyfta fram aktiv användning av Bibeln antingen den 21 januari eller någon annan gång under ekumeniska böneveckan. **RakastuRaamattuun.fi** är en ekumenisk materialbank för läsning av Bibeln. På webbplatsen finns länkar till material som producerats av olika aktörer och som kan utnyttjas av individer, grupper eller gemenskaper av människor i olika åldrar.

Kristittyjen
ykseyden
rukousviikko

Böneveckan
för kristen
enhet

Aineisto osoitteessa
Materialet finns på adressen
www.ekumenia.fi

